

Du är Regina Söderlind, men kallas för Rina. Du föddes 1948, 1982 är du alltså 34 år gammal. Du bor på skärgårdsön Granhamn i ett hus där du alltid har bott. Tomten är dina föräldrars och de bor bara några meter längre upp i ett annat hus. Du har varit lycklig som fått bo här på tomten med din Pappa. Men Pappa måste resa – det är sådant som händer. Nu bor du ensam med din bror Petter, som ibland är din fångvaktare och ibland är en alldeles vanlig bror som man kan prata om allt med.

Dina kusiner, Stellan och Lina, brukar bo i huset också, om somrarna, vid jul och påsk. De har ingen egen Pappa och du får dela med dig av din. Det här handlar om dig, din bror, dina kusiner, men framför allt om Pappa.

Rina
mest kring 1982

Kära Ni,

tänk er Göteborg. Tänk er vampyrer. Tänk er vampyrer – i Göteborg. Inga spår efter Alex är ett vanligt friformsäventyr. Äventyret handlar om mig och därför är det väl inte mer än rätt att jag skriver detta förord. För för mig är Inga spår efter Alex speciellt just för att handlar om mig, men för er kommer det med stor sannolikhet bara att vara ett vanligt äventyr; kanske kommer ni att komma ihåg någonting, kanske en träffsäker mening eller ett fantastiskt samspel, kanske kommer allt att vara glömt när ni lämnar rummet, vem vet? Jag försöker inte göra er negativt inställda – men ni måste förstå att det handlar om mig, inte om er; jag är stjärnan här, inte ni. Det är bara så, det är inte jag som har skrivit det.

Om vad handlar Inga spår efter Alex? Inga spår efter Alex handlar inte om vampyrer, jazzande brinnande dvärgar eller om mörka hemligheter. Inga spår efter Alex handlar om mig, det handlar om minnen och drömmar, om hur minnet sviker oss gång på gång, om missuppfattningar och om riktiga och felaktiga slutledningar. Rättelse: meningen är att Inga spår efter Alex skall handla om allt detta, men till syvende og sist är det ni som väljer vad äventyret faktiskt skall handla om. Beslutet är ert – och mer er menar jag inte Er, utan er alla: Stellan och Lina; Petter och Rina. Det här är till för er.

Märk väl: allt som står i detta häfte är tvivelsutan sant. Många timmar satt jag i länstolen i mina engelska filtofflor med benen invirade i en filt och läste korrektur. När jag slutligen var klar övervakade jag

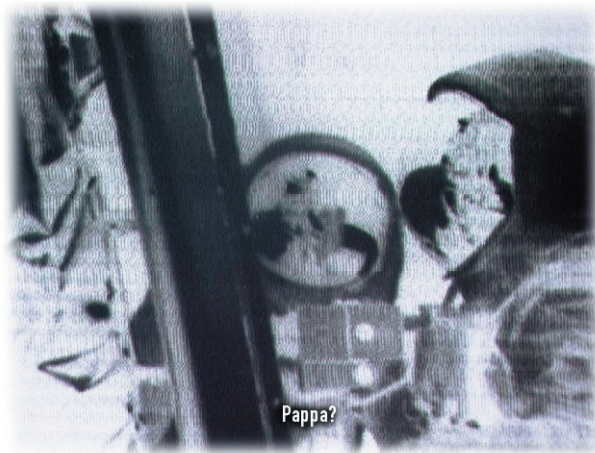
själv hela rättningsprocessen och stod själv vid valsarna för att försäkra att allt gick rätt till vid dupliceringen. Stavfel kan kanske förekomma, men innehållet är sant. *Vad är då sanning? Vems sanning? Sanning för vem?* Och det är här vi kommer tillbaka till ämnet igen, sanningen. För vad har verkligen hänt? Och hur upplevs de verkliga skeendena? Finns det flera sanningar och är de isåfall subjektiva och/eller ömsesidigt uteslutande? Och en sak till: att sanningen åldras som vin. *För det som hände 1969 kanske inte alls har hänt 1982, eller omvänt, och åtminstone inte på samma sätt.* Är mina minnen mina minnen?

Vad viktigare är, är att allting redan har hänt, eller så hände det inte. Ännu viktigare är att ingenting viktigt kommer att hända. Nu vet ni, det finns inga mörka hemligheter som skall upptäckas. Det är ni som måste fylla äventyret med innehåll, förlänga era tidigare liv, liv som Stellan och Lina; Petter och Rina. Ni kommer att förstå, småningom, ge er till tåls.

Min son Petter drömmer om att bli en stor författare. Det kommer han aldrig att bli, men det hör inte hit. Hursomhelst är det han som har satt samman dessa häften. Min blygsamhet förhindrar mig från att göra några större ingrepp; jag har bidragit med vissa vackra meningar och strukit andra. Jag ville inte att språket skulle vara så mustigt och löddrigt. Jag ville att vi skulle ta det litet lugnare och tänka efter före. Jag ville bara att det skulle vara vackert. För det är fint, när det är vackert. Vi ses på den andra sidan.

Vänligen,

Dappa

I en notis i Expressen nyligen kunde man läsa att en tolvårig pojke hade fått armen avbiten av en haj men att hans farbror hade jagat ikapp hagen, bant isär dess käftar och tagit tillbaka armen. Nu hade läkare sytt fast armen igen och allt var frid och fröjd. Detta hände naturligtvis i Amerika, var annars?

Tänk er Stockholms skärgård. Tänk er en Pappa som denna amerikanska farbror. Tänk er denna Pappa – i skärgården.

I.

Att leva på vår ö var inte alltid som att leva på en skärgårdsö. Ibland var det mer som att leva på en söderhavsö, på yttersta spetsen av något kargt i en Grekisk övärld eller någonstans i Syditalien. Men det var trots allt en skärgårdsö.

På vår ö bodde ingen Österman. Ej heller någon västerfeigubbe eller Söderman. Vi bodde där: Wallert och Söderlind. Pappa, Mamma, Mamma, Stellan, Lina, Rina, Petter, Johansson, Hermansson, Håkansson och tusen andra. Affärsbryggan sköttes och ägdes av Gunnarsson. Också kiosken.

Alla var vi skärgårdsbor. Men det var ingenting man talade om. Det var först senare. Vi var alla skärgårdsbor och rospiggar. Oavsett. Från Tjockö till Räfsnäs till Telje.

Vi hade inga invandrare. Vi hade fastlandsbor. Rospiggarna var inte fastlandsbor. Stockholmarna var inte rospiggar.

Att leva på vår ö var inte alltid som att leva på en skärgårdsö: vi översvämmades inte av sommargäster. När industrisemestern började ockuperades inte tältplatser av tält eller naturhamnar av båtar. På affärsbryggan satt inte Gunnarsson med ena foten på dieselpumpen med sin cigarett och såg anstormningen. Ön blommade inte upp. Vår ö var alltid lika öde. Vår som vinter. Sommar som höst. Det är faktiskt sant.

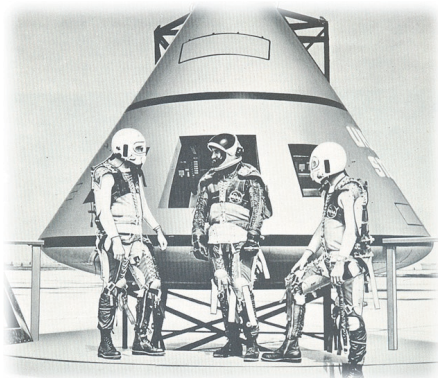
Vi var alla skärgårdsbor, skärgårdsbor och rospiggar. Men det var ingenting man talade om. Så var det bara. Precis på samma sätt som en pojke är en pojke och en flicka en flicka. Det är ingenting man talar om. Så är det bara. Det är först senare. Det är då det börjar bli farligt.

Vårt hus låg på vänstersidan när man seglade in i viken. Rakt fram affärsbryggan, snett till höger systrarna. Men det var också senare, och det skall vi heller inte tala om.

Vi kallade viken för Stillhetens hav. Pappa kallade vi för Pappa men han hette Alexander och alla andra kallade honom för Alex. Pappa var sjöpolis och varje morgon klockan åtta hördes ljudet i viken av polisbåtens tvåtaktsmotor och Pappa satte på sig poliskasken och gick nedför stigen ned till bryggan som fortfarande var daggvåt och klev upp på däck med en hand på relingen. Varje morgon vände han sig om så att han stod i fören när båten backade ut från bryggan och vinkade mot oss och log ett bländvitt leende. Samma leende som vi alla har på kortet, som vi fick av mamma sen när vi borde ha flyttat ut, och sedan försvann han bakom träden och båten vände sig och man kunde höra det avtagande motorljudet. Stillhetens hav blev åter stilla och eftersom det äntligen var sommar gick det utmärkt att vända sig inåt väggen och dra upp täcket och somna om. Vakna senare, alltid just detta senare, av kaffedoft. Masa sig ut i köket i söndriga engelska filttofflor och morgonrock och dricka en kopp med väldigt mycket mjölk i och lyssna på sjöfåglarna och båtarna och vinden. Titta ut på tomten och undra vad klockan var – inte för att man hade bråttom utan bara för att man var intresserad, för att jämföra mot gårdagen, för att hålla koll på statistiken. Fundera över dagen, byta om till gårdagens gamla paltor och sedan gå uppför tomten till Storhuset där mammorna varit igång sedan sjutiden och nu satt och väntade på sjörapporten och löste sommarkrysset i Allers och Svensk Damtidning. Det kan verka sorglöst. Man behöver inte ens anstränga sig.

Jag är förvarnad. Det är bara jag som vet. Stellan, Petter och Lina har sina egna sanningar i sina egna världar, men Pappa *är* inte borta, Pappa *är* inte på båten. Pappa *är* inte polis längre. Jag vet var Pappa är, men jag tänker inte tala om det för någon. Om jag ser i teleskopet kanske jag kan se honom. Om jag tittar genom det röda röret genom linserna kanske ljuset bryts så att jag kan se honom. I kapseln på väg mot den röda planeten. Eller någon annanstans. Svårt att veta vilket. Han talade så mycket i gåtor tiden innan han reste.

Pappa ville inte att någon annan skulle veta. Inte ens mammorna. Han sade att de som vet vet och får inte berätta något. Kanske, Rina, att mammorna vet, men inte vet om att båda vet. Som de anställda på informationsbyrån som satt i samma rum i flera år utan att veta om att de arbetade på samma projekt. De får kretsa kring varandra som Flays och Swelters ögonglober,

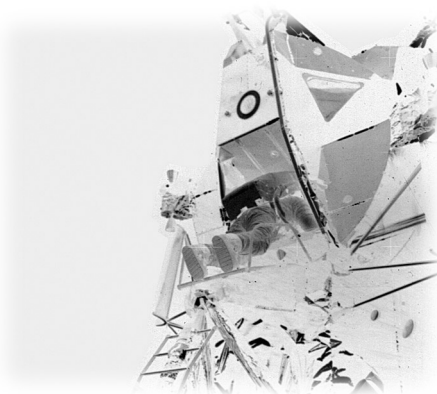
minns du? Ingen av dem vet att den andra vet. Det är så det måste vara, ingen får prata om det här. Jag litar på dig, Rina.

Sade Pappa. Och nu är det dags, Pappa är borta. Det är precis vad alla säger, var borta oftare på slutet, var på lasarettet precis som Armstrong och Aldrin. Läkarna måste veta om blodtrycket var bra, om hälsan var bra. Läkarna måste veta om Alex, precis som om Armstrong och Aldrin.

Pappa var mycket trött den sista tiden, låg i sängen uppe i Storhuset med slangar kopplade till sig för att mäta hur han mådde. Det var tryggt. Att det precis som i rymden var hundra män som tittade på hans mätvärden och funderade på Pappa.

Jag var uppe hos Pappa ibland, inte för ofta sade Pappa för man fick inte väcka misstankar. Han berättade om resan, att de skulle komma och hämta honom snart, när det var dags. Inte ens han fick veta på förväg när. Till och med Pappa svävade i ovisshet.

Jag vet för att Pappa själv sagt åt mig hur det ligger till. Jag vet för att Pappa själv invigde mig i hemligheten. *En dag kommer jag att förstå. Det är Pappa som har fyllt mig med alla de här dumheterna.*

2.

Min pappa är polis. Min pappa är astronaut. Min pappa har träffat statsministern. Min pappa har evigt liv. Min pappa har alltid tid med mig. Min pappa säger aldrig "inte just nu" eller "imorgon, kanske". Min pappa har en blå dräkt under den vita skjortan med en gul och röd triangel med ett stort "S" på. Min pappa låter mig sova ute på tomten i tält.

Min pappa var med om månlandningen, det var han som satt i det sista segmentet – det som gick i omloppsbanan runt månen i väntan på att Armstrong och Aldrin skulle bli klara nån gång. När allas blickar var vända mot månen, och ett litet steg för Niel Armstrong men ett jättekliv för alla andra, öppnande Pappa en kall pilsner och tittade ut i världsrymden och på klockan. Pappa orkade inte med berömmelsen. Han sade att rymdfönstret såg ut precis som en sådan där rund båtventil.

Min pappa ligger lågt här, kommer och går som han vill. Min pappa är världens bästa pappa. Min pappa och jag har hemligheter för alla andra. Min pappa finns på riktigt.

3.

Jag är faktiskt äldst. Sedan Lina. Sedan jag. Sist Stellan. Jag sover i överslafen uppe på övervåningen; vi har fyra våningssängar i ett stort rum med två fönster, ett åt öster och ett åt väster. Väggarna löper rakt en halvmeter innan de blir tak och sluttar, faller inåt och stöder sig på varandra och på taknocken för att inte störta in. Österfönstret är rakt och högt och smalt och vetter ut mot trädgården. Västerfönstret är bredare, litet snett och vetter ut mot Stillhetens hav.

4.

Vårt hus är barnens hus. Stellans planscher pryder väggarna, i stora byrån ligger pojkarnas kläder och i den lilla byrån finns Linas och mina. Klänningar och kostymer i garderoben på bottenvåningen. Den enda möbeln som inte är till för oss är ett gammalt arbetsbord, Pappas gamla. Det går sprickor i träet som obeslutsamma rynkor i gammal hud och solljuset speglar sig i lackflagor och den luktar polish och polityr. Där ligger alla Pappas gamla tidningar och papper och pennor. Numer används det bara till deklarationen; Pappa sitter nere hos oss och räknar debet och kredit och kräver av oss att det skall vara knäpptyst och lugnt. Vi lägger en soffkudde i den gamla moraklockan. Det krävs bara att en penna ligger fel på skrivbordet för att Pappa skall bli störd, fågelkvitter eller att Mammorna frågar om han ändå inte skall med ut i båten. ”Det kan ju inte vara hälsosamt att bara sitta och räkna och skriva dagarna i ända.”

Hur väl de vill, hur fel det blir. Pappa kräver att få vara ifred, att få hålla siffror i huvudet utan att behöva svara på frågor stup i kvarten. Ibland måste Pappa försvinna en stund, en timme eller två, i ensamhet, bara för att kunna komma tillbaka igen.

5.

Bottenvåningens enda rum och kök luktar honungsmjök och ostsmörgåsar. Förmodligen inte egentligen, men det är så förknippat med Linas honungsmjök och ostsmörgåsar att man knappt kan vara där utan att känna just den lukten, vare sig den finns där eller ej. På så sätt är den egentligen alltid där.

Hur många kvällar har vi inte suttit där, uppkurade i tevesoffan framför teven och sett på Snobbar som jobbar, Helgonet, Drop-in, Polarstation

Zebra svarar inte och Casinorevyerna? Den minimala hallen luktar mest Pappas oljerock och stövlar som han hänger där för att han inte får ha den i Storhuset för mammorna. På dörrmattan står det "välkommen" med Coca-Cola-stilen, även om mycket av texten har skavts bort, trots att vi nästan alltid går barfota. Det är bara på morgonen och på kvällen, när det är blött och kallt i gräset, som träskorna åker på. På något sätt blir det alltid så att träskorna hamnar nere hos oss, som ett krigstidslager av skor, höga drivor av skor, och vi lånar träskor från Storhuset när vi går ned som också hamnar här, blir kvar här, flyttar hit, emigrerar. Pappas svarta träskor med stänk av vit målarfärg också. De brukade säga att vi snart kunde öppna en affär.

6.

Strindbergs samlade står hoptryckta på två hyllplan. Det är gröna ryggar, något vattenskadade, med guldtryck. Han fick dem istället för guldklocka och sedan flyttade han dem ned hit eftersom det stressade honom att de stod där olästa. Strindberg visste något, som vi inte vet. Brukade Pappa säga. Jag läste alla böckerna om rymden. Men de står inte här, de står i Pappas bokhylla i storhuset.

7.

Pappa hade en kartong med sig när han kom. Polisbåtens tvåtaktsmotor ekade i viken, Pappa ströp gasen och lät den glida sakta in mot vår brygga som en tyst fisk. När den var nästan inne vände han riktning, bromsade upp båten. Karl och Axel kastade åt oss tamparna som vi fäste i bryggan och sparkade ned de blå gummifendrarna som skydd för båtens sida. Karl och Pappa bar ned kartongen, Karl skrattade och log och Pappa plirade mot oss och hade en cigarett i munnen och svettpärlor i pannan. De bar kartongen som var ganska tung uppför stigen mot huset, gick förbi vårt hus innan Pappa stannade upp, stod stilla en sekund och gjorde en överdriven teatralisk min som skulle visa att han glömt något, som om han tänkte till, och sedan backade hela kortegen, vi som var i släptåg efter och karlarna med kartongen, ned till vårt hus och in till oss, genom hallen, förbi Pappas oljerock, över dörrmattan och in i stora rummet. Pappa drog fram lågbordet och ställde kartongen ovanpå. Mammorna kom ned från storhuset för att titta de också. Vi var åtta personer i rummet och det var trångt och förväntansfullt. Pappa rev bort kartongpapperet plågsamt långsamt först så att han i ett enda ryck kunde blottlägga innehållet. Vi hickade till, allesamman utom Pappa och Karl som visste förstås, men inte mammorna, när vi såg teveapparaten. Pappa fällde nonchalant upp antennen och lutade den mot kanten i fönstret, stack in kontakten i eluttaget. Teven gjorde ett

tjutande ljud och snart såg vi myrorna kriga över skärmen. Pappa visade noga var han lade manualerna och sedan sade han åt Stellan att ta in ettan och tvåan medan han följde Karl ned till båten. De slog ett manligt fast handslag och Pappa lösgjorde själv tamparna med den slocknande cigaretten i mungipan som hängde och slokade som ett blött halmstrå. Polisbåtens motor morrade otäckt och båten försvann ut i Stillhetens hav. Mammorna skakade på huvudet, tänkte väl på hushållskassan, och försvann tillbaka in i storhuset och snart doftade det köttfärspaj och färskpotatis och fisk. Pappa satt i hammocken och såg ut över tomten och såg nöjd ut. Stellan pillade och skruvade och rattade och finjusterade. Det var innan vi visste att den teven skulle bli vårt fönster mot världsrymden. Och att de inte skulle visa Pappa i sin omloppsbana.

8.

Pappa lärde oss att dyka i från bryggan. Han lärde oss simma och dyka efter en blåmålad sten som han slängde allt längre ut i viken allteftersom och det var stiltje och vattnet kristallklart som i den grekiska övärlden. Han visade hur man kastar sig i utan att slå emot botten hur nära ned det än är, hur man klarar sig länge under ytan utan luft och hur man andas genom ett vasstrå om man skulle bli förföljd av bovar och banditer. Pappa var full av knep och trix, han saknade botten. Oavsett vad vi tog oss för visste han ett annat eller bättre sätt. Jag simmade bäst av oss alla. De sade att jag var som en fisk i vattnet, lång och smal och smärt; att mina vita armar skar genom vattnet och sköt henne framåt med grace och fart. Jag var nästan lika snabb som Pappa och vi brukade tävla och de andra stod vid bryggan och skrek och hejade så att det hördes över hela Stillhetens hav. Min lilla smala pojkkropp och Pappas bredaxlade, brunbrända. Mina simtag som knappt krusade vattenytan och mitt korta, svarta hår slickat utmed huvudet. Pappas armar som piskade skummet ur vattnet och sammanbitna tänder och röda ansikte och hals.

9.

Min pappa har sprungit hundra meter på tio sekunder blankt. Min pappa knep en mördare en gång med bara händerna. Min pappa var nästan två meter lång. Min pappa har däckat en tjur med ett enda slag. Min pappa

var frisksportare. Min pappa åkte i en av de vita bussarna och räckte en hjälpande hand då det otroliga var verklighet och de oskyldiga var askgrå och undernärda och matades bara tillräckligt mycket för att de inte skulle bli smala nog att försvinna genom staketet. Min pappa var fäktmästare. Min pappa älskade färskpotatis med dill och en klick smör. Min pappa var med i frivilligbrandkåren och flög i slaget om Storbritannien. Min pappa var överste. Min pappa var chef för IB. Min pappa visste att de lyssnade på våra telefonsamtal, att bruset i linorna och klicken är ljuden när de byter band, att det är då det gäller att tala fort, fort, för då har de inga bevis. Min pappa kunde fyra meningar på ryska. Min pappa kunde beställa öl på sexton olika språk. Min pappa visste skillnaden mellan fin och dålig whisky. Min pappa har seglat jorden runt. När Pappa dog skulle Tony Curtis komma på begravningen. Och vice versa.

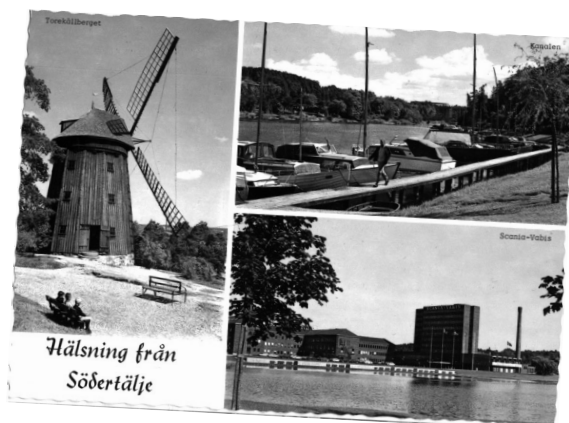
10.

Pappa köpte skidor till alla utom Petter som fick ta hans gamla avlagda. Isen hade inte lagt sig ännu, men det var skare på snön och det var innan hela mänskligheten samfälligt glömde av att man kunde åka skidor utan i förväg uppkörda spår. Vi gav oss av inåt ön till med termosar med varm choklad, nybakta kanelbullar. Pappa hade vitgrå vinterkläder så att han såg ut som en frivillig i finska vinterkriget fast med röd toppluva med en tofs som hängde i en femton centimeter lång garntråd. Vi låg efter honom med blicken fästade på skidspåren efter honom och den gröna Fjällrävenryggsäcken som doftade kanel. Vi såg rävar i vinterskrud och harspår och Pappa berättade sådant om skogen som vi inte visste, särskilt inte om vintern. Vi fikade och tittade på isen som blev allt tjockare undan för undan och sträckte sig längre och längre ut från strandkanten. Vi fikade och lyssnade på Pappa som berättade om djuren om vintern, om vinterpälsar och iden och ekorrars vinterförråd och möss som sover under snötäcket. Vi fikade och sedan satte vi på oss skridskor och åkte på vingliga ben över en liten insjö där istäcket var tjockt och skrovligt och Pappa lärde oss att göra piruetter och åttor. Vi fikade och sedan tog Pappa fram såg och yxa och vi gav oss ut var och en för att försöka hitta den finaste granen och Pappa hittade en gran som inte var för hög och inte var för kort och inte hade för stort omfång utan var alldeles lagom. Vi fikade och sedan tog vi oss ut på isen och Pappa sågade upp ett hål för var och en av oss och vi tog våra korta spön och Pappa och Stellan och Petter turades om att sätta på maggot till alla och sedan sänkte vi ned betena under isen och väntade; såg på kondensmolnen från våra utandningar, väntade och väntade på en svag ryckning i linorna. Pappa drog upp fisk efter fisk, han log med hela ansiktet. Han bröt mot reglerna och talade till fisken, lockade på den. Han lösgjorde

fiskmunnarna från kroken och visade med händerna hur stor fisken var som han just dragit upp. Lina fick också en fisk och Petter fick två små. Vi fikade, och Pappa delade upp fisken som han dragit upp jämnt mellan oss och själv behöll han bara den stora för att det skulle bli rättvist. Vi surrade ihop grangrenarna så att granen blev nästan konformad och tunnare och lade den på en presenning och spände den efter oss och drog den genom skogen hem och ställde upp den på tomten till allmän beskådan. Vi fikade och sedan åkte vi hem i Pappas spår. Kanelbullarna var sådär färska och goda och smälte i munnen tillsammans med drickchokladen.

11.

Min pappa har fångat sill med bara händerna och dykt efter pärlor i Adriatiska havet. Min pappa har trålat i östersjön och bordats av ryska militärfartyg. Min pappa har jagat björn tillsammans med en negerkung. Min pappa har skakat hand med Gagarin. Min pappa berättade för mig hur det kändes att gå en rymdpromenad.

12.

Pappa bodde en sommar i Grekland tillsammans med Göran Tunström och Leonard Cohen i ett hus på ön Hydra. Solen stekte dem och de blev röda tillsammans. De drack Raki och kräktes tillsammans i ett vitkaklat badrum med ett hål i golvet istället för toalettstol. Allt var bra tills kvinnorna kom, sade Pappa,

och rynkade på ögonbrynen så att de nästan möttes mitt i pannan och rös som av ett obehagligt minne. Ute i vardagsrummet var golvet vulkanrött av rektangulära stenar på diagonalen och i mitten stod en enorm svart flygel med svarta tangenter som negerkukar och strängar som var så spända att man trodde att pianot skulle implodera vilken sekund som helst. Det fanns inga dörrar, alla dörröppningar hade valvbågar och draperier och när man älskade hördes det ända ned till stranden där vågorna aldrig upphörde att rulla in och rasera sandslott och kärlekskranka meddelanden skrivna med en pinne i sanden. Då och då flöt det upp maneter på stranden och hade man väl bränt sig fanns ingenting annat att göra än att supa sig full sade doktorn sade Pappa och det var precis vad vi gjorde. Vi söp och skrek och våra fötter svullnade och blev röda som signalkräfter. Vi skrev så att fingrarna blödde och fick märken efter typerna på tangenterna och

papperena rullade ihop sig i den enorma middagshettan. Vi satt på taket i solen och skrev i ett ljusrus, kanske det som inspirerade Hrabal, men det var år senare, och då var vi alla hemma igen, Tunström och Cohen och jag, men på olika ställen och av olika anledningar. I kikaren såg man hela ön, fastlandet i fjärran och Kreta som en avlägsen prick i bakgrunden. Pappa hade med sig en bozuki hem och varje gång han spelade på den (han spelade som om det hade varit en gitarr) blev alla som galna, fåglarna lyfte från träden och Bosses och Anns hundar tjöt på andra sidan syrenhäcken. Pappa slog sönder bozukin mot ett klippblock på Ängsö och sedan begravde vi den bakom gamla dasset bakom storhuset och sedan var det inte så mycket mer med det. Jag har alltid velat åka till Grekland.

13.

Min pappa är starkare än din pappa. Min pappa har spelat i samma band som Clabbe. Min pappa vet var gränsen går, även om man själv måste upptäcka den, och inte bara kan berätta och få någon att förstå. Min pappa vet hut. Min pappa sätter ett likamedtecken mellan förnuft och ansvar. Min pappa tycker att det viktiga är att människan kommer till månen, inte att det blir ryssarna eller amerikanerna som vinner. Min pappa är pragmatiker, han åker med den som har raketen först färdig. Min pappa skulle offra sitt liv för någonting han tror på. Min pappa skulle aldrig ljuga. Min pappa har ryckningar ibland i vänstra ögonvrån.

14.

Var var mammorna. Det var en av Pappas ständiga frågor, fast i nutid, presens: "Var är mammorna", han sade aldrig deras riktiga namn. Kanske när vi inte var där, men aldrig annars. Kallade Mamma för Mamma och Stellan och Linas mamma för Mamma. Mammorna var samlingsnamnet och vi lånade det och gjorde det till vårt. Men var var mammorna? Svårt att veta. Jag menar inte som i Pappas fråga. Då var svaret ofta att de gått till affären, gått till tvättstugan eller gått på promenad eller var nere vid bryggan. Jag menar var de var i våra liv. När jag tänker på min barndom ser jag alltid Pappa i bild, ofta i närbild eller extreme close-up, men aldrig mammorna. Mammorna var alltid någon annanstans, jag skymtar deras ben eller nakna underarmar bakom Pappa, men aldrig en mamma i helfigur eller en ansiktsbild. Jag vet inte varför.

Ansikten skall vara så svåra att minnas, men jag kan framkalla Pappas leende på bilden som mamma lät trycka upp i fyra och gav som porträttbild åt oss alla att föra med till våra nya hem när vi nu skaffade dem. Ansikten skall vara svåra att minnas, och jag kan aldrig framkalla mammornas. När

jag tänker på Mammas ansikte får jag bara se bilden av Mamma i sorgflor efter Pappa. Jag kan inte ens minnas hur hon såg ut förra julen, förra sommaren, än mindre hur hon såg ut förr. Jag minns Stellans och Petters och Linas och mitt men aldrig mammornas. Hur kan det komma sig?

När jag tänker på mammorna kommer jag att tänka på bullar och saft och maträtter som gravad lax med hovmästarsås, dillstekta potatis, köttfärsbiffar och lammfärsbiffar. Hasselbackspotatis, stuvad potatis, ugnsbakad potatis, kall potatissallad med rödlök och dijonsenap, färskpotatis med dill och örter. Potatismos, råstekta potatis med vitlökssmör, potatisgratäng, potatispaj. Pappa älskade potatis. Mestadels åt vi potatis, sås och så någonting till. Mestadels kött eller fisk. Men det var sekundärt, allt kretsade kring potatisen. När jag tänker efter äter jag ganska mycket potatis fortfarande, mycket mer än pasta eller ris. Men det här handlar inte om mammorna, det handlar om Pappa. Det är faktiskt så, Pappa är centralgestalten och ju mer jag låter mammorna vara med desto mer vrider han sig i sin grav och det inte meningen, är alls inte det det handlar om. Inte än åtminstone. Det här får vara ett slags bokslut och i en bok kan man inte ha mer än en huvudperson. Dessutom är det för tidigt med mammornas gravskrift ännu, vi måste låta dem dö först. Konstigt nog känner jag inte samma känsla inför det som för Pappa. Men jag väntade mig i och för sig nog ingenting annat.

15.

Det var beckmörkt ute; när man försökte titta ut genom fönstren såg man bara en svart spegelbild som inte skulle ha gett någon rättvisa. Det var den första nattfrosten tror jag, och små, små vattendroppar bildades på glasrutornas insida och tidningssidorna på dagstidningarna i fönstret veckades eller rullade ihop sig. Det kom ljud från Bosses och Anns, granntomten, som om de slogs eller grälade. Pappa hade precis somnat och låg och dåsade på locket till kökssoffan som en ung Kronblom och Mamma hade just lagt en filt över hans ben som annars hängde över karmstolen ute på den inbyggda verandan.

Då hördes plötsligt en skarp knall, som av ett pistolskott som fyllde hela viken kastades mot klippställarna på andra sidan och kom tillbaka mot oss så att det lät som ett jättelikt smatterband. Pappa kom på benen och var strax barfota på andra sidan dörren på väg mot Bosse och Ann; benen som pistonger, varje steg ett jätteklick och kastade sig rakt genom häcken och till andra tomten. Vi rusade förstås efter, allesamman. På andra sidan

var bara natten, släckt i huset och bodarna och daggvått och kallt i gräset genom strumporna. Hundarna skällde och gläfsste. Pappa var försvunnen. Storhuset var mindre än tio meter bort men kändes ruskigt avlägset. Det var mest hela situationen som var skrämmande.

Pappa hörde steg, hörde någon flåsa och springa bort från huset. Han svängde, löpte tyst längsmed häcken och upp mot vägen som sträckte sig längsmed vattnet, bara femtio meter från stranden och avgränsade tomternas baksidor (vattnet framsidorna). Pappa såg bara en silhuett och tog ett par tysta, barfota språng och kastade sig sedan som en superhjälte eller Zorro över mannen och fällde honom till marken. Han låste hans armar i ett polisgrepp och ropade sedan på oss att vi skulle komma till honom med hans jacka och en ficklampa. I jackan låg ett par handklovar och snart hade vi en livs levande bov i köket med blöta byxben av daggen, rödblossande vänsterkind och vägsmutts på knän och skortbröst. Han hette Lars och var tjugonio år och drack sitt kaffe i en röd emaljmugg med båda de handklovade händerna. Först en klunk kaffe och sedan ett bett i havrekakan som Mammorna ställde fram. Pappa gav honom en rejäl utskällning, läste lusen av honom i väntan på Polisen. Bosse och Ann satt i köket, Ann var väldigt uppskakad och Bosse tröstade, annars hade han nog velat vara ute med Pappa och skälla.

Pappa ledde ned honom som en straffånge till bryggan när polisbåten kom och knuffade honom framför sig upp på däck. Han stod kvar på bryggan och vinkade efter båten. Överallt var tända ljus i fönstren kring Stillhetens hav; Pappa stod som en världstenor på scenen i ljuset från alla dessa fönster, nonchalant bortvänd och vinkade mot polisbåten som försvann. Sedan tog han ficklampan med sig ned i sjöboden och försvann ett tag. Sorterade verktyg eller bara satt och andades i tjär- och limlukten. I den trånga boden blev han åter Clark Kent, rättade till slipsen och borstade av kläderna så att ingen skulle kunna ana att han bara timmen tidigare flugit genom nattmörkret och slagit ned på skurken som pilgrimsfalken, världens snabbaste djur. Rökte en cigarett. Gick tillbaka upp till Storhuset, klädde av sig, lade kläderna i en enda röra och sjöng så att det ekade i duschen. Sedan spelade han ett parti svälta räv i morgonrocken, vann och gick och lade sig med ett leende på läpparna.

16.

Pappa spände en dörr efter polisbåten och lät oss åka. Det var -69. En riktig het, jävla sommar och solstrålarna skar röda streck i huden som föll av i flagor och lämnade vita spår i det torra, törstande sommargräset. Pappa var så slut efter jobbet att han bara kollapsade i hammocken och mamma

baddade hans panna med en vit linneduk och vi drack hallonsaft och flädersaft på baksidan av huset där det gudskelov var skugga mestadels. Jag gick ned fyra kilo trots att jag proppade mig full av bullar och rulltårter och låg och flämtade i en solstol med utsikt ut över viken, den som vi kallade för Stillhetens hav.

Det var dörren mellan verandan och vardagsrummet och det var viktigt att Mamma inte fick veta. Såvitt jag minns hade den aldrig suttit i dörren, bara stått lutad mot väggen i sjöboden och tagit plats. Mamma sparade alltid på allt. Mamma sade att man kan aldrig så noga veta. Jag minns att det var -69, för det var året då President Nixon var i Kina, Apollo 11 stod i startgroparna och Pappa fäste dörren efter polisbåten och lät oss åka; satte fingret framför munnen och sade att det var viktigt att Mamma inte fick veta något, och polisbåtens tvåtaktsmotor lyfte upp oss och dörren så att vi gled på ytspänningen som en skräddare och vi blev solbrända och saltstänkta där vi for i skytteltrafik mellan Räfsnäs och Fejan på den oljade dörren.

Polisbåten hade ett djupblått skrov och resten var bländvitt, vi tjänade fyra kronor varje lördag genom att putsa och skura båten, men det var inte så mycket för pengarna som för att båten skulle vara där som vi gjorde det. Vid vår brygga låg polisbåten, stor och vacker och pampig och olik alla andra båtar på bryggorna som låg utmed Stillhetens hav. Den enda båt som kunde mäta sig med den var teaterbåten, men den var för stor för att lägga till vid affärsbryggan och fick nöja sig med ångbåtsbryggan tvärsöver ön på andra sidan och det var så långt bort att då räknades det inte. Vi tjänade en krona var och varje lördag lade vi samman varsin tjugofemöring av de fyra så att vi fick en krona tillsammans och med de pengarna tog vi roddbåten och rodde över till affärsbryggan och gick till kiosken och plockade en hel påse med tvåöres och femöres och sedan satt vi och åt och åt på framsidan för att hinna innan kolorna smälte till en enda klump i hettan. Sedan lade vi dörren i vattnet nere vid bryggan och polisbåtens motor spann och kom upp i varv och sedan förde kaptenen spaken framåt och släppte lös motorkrafterna, propellrarna sprutade vatten och tryckte oss framåt med ett sjuhelvetes ryck och man höll så hårt om repet att man fick mönstrade avtryck i huden. Det var femton meter lina mellan båten och dörren och vi stålsatte oss för rycket. Polisbåten stegrade sig och slungade hav och skum åt sidan. Vi red i kölvattnet och såg vågorna slå mot stränderna så att båtarna vid bryggorna guppade och slet i sina förtöjningar som om de blev

inspirerade och fick lust att följa med. Pappa stod i aktern med händerna på relingen och log mot oss med hela ansiktet. Som om det var han som stod på dörren; som om han kunde se och uppleva det genom oss; som om det kittlade eller retade ett gammalt minne.

17.

Jag vill säga detta en gång: skärgården är inte nödvändigtvis sommar, det blir vinter också. Man kan gå på isen mellan öarna. Det blir så lätt fel.

18.

Pappa var inte rädd för havet. Inte ens när det frusit till is. Han gick alltid tvärs över viken och mellan små öar och kobbar med sina snörkängor med isdubbar undertill tjocka och gummisulor. Skidor åkte han ofta, till affären för att handla och drog pilsnerbacken efter sig på isen i ett rep om magen. Det var tampen på repet som en gång fäst köksdörren efter polisbåten och gungan vid trädet nere vid vattnet. Snön låg i vita drivor över tomtmarken och i glipan mellan fönsterkarmarna och fönsterglasat frös kondensvatten till is som hotade att spräcka träet om inte vi gick ut ibland och rotade bort det med en skruvmejsel som låg på en bräda över ytterdörren just för detta ändamål. Det hängde istappar som vampyrtänder i husknutarna, och av någon anledning rensade Pappa aldrig där. Det hände aldrig någonting, de ramlade aldrig ner och krossade någon, men hade väl heller inte skadat någon för det var så kort till marken. Inte som i stan där tapparna har tio meter ned. En gång såg jag hur det föll en stor iskoka från stuprännan bara en meter från en barnvagn.

19.

Som du ser på skissen är det tre hus. Fyra egentligen. Fem egentligen. Först är det Storhuset, det är det i mitten. På framsidan finns utbyggnaden, eller tillbyggnaden som vi gjorde -59. Då var jag elva. Ned mot vattnet finns Barnens hus. Det ligger nästan vägg i vägg med lillstugan, som var Barnens hus när Pappa växte upp. Nu är det väl mest en bod, eller ett förråd. Och mittemot ligger Sjöboden där pappa har alla verktygen och det egenkryddade brännvinet är gömt. Han har gömt det i botten på den gamla vattentunnan. Vilket liv det blev när Mamma ville kasta den.

Bakom huset finns Bodarna. Där finns det gamla dasset innan vi skaffade mulltoa, där finns gräsklipparen och de gamla verktygen. Där gömde jag fickkniven jag stal, bland verktygen i Pappas verktygslåda. Det var ganska dumt eftersom han alltid använde de gamla verktygen iallafall eftersom

han inte ville slita på de nya. Han var sådan. Sådana var de allihop i hans generation.

20.

Man trampar på en snigel och den ligger där som en blöt fläck i sitt krossade skal och man äcklas, känner snigelslem mellan tårna och man ömsom ömkas ömsom äcklas och till slut tar äcklet överhanden och man vill instinktivt kasta in snigeln i skogen där den hör hemma så att man skall slippa se på den men kan inte hitta någonstans att ta i den, man försöker lägga ett löv emellan men känslan genom lövet är för äcklig och man ids inte ens lyfta den och så tappar man ned den igen och det smaskar i skalet och då tar paniken överhanden och man stampar och stampar och stampar ned snigeln i marken för att den skall försvinna, pulveriseras och resten av sommaren kan man inte låta bli att tänka på snigeln när man går över tomten, man petar sig i tänderna och får en känsla av snigelslem över händerna och drar kvickt ut dem ur munnen igen. Inatt drömmer du att du stoppar resterna i mun bara för att bli av med den och vaknar svettig.

21.

Det kretsar 388 kroppar kring jorden. Det största avståndet till jorden på en omloppsbanas kallas apogeum och det lägsta epigeum. När epigeum är för lågt drar det apogeum lägre och lägre tills epigeum och apogeum nästan är samma och kroppen kanar på det yttersta luftlagret, friktionen river tag i det och det störtar ned mot jorden och brinner upp i atmosfären. Det kretsar 387 kroppar kring jorden, jag vill

vara en av dem. Jag vill ha ett högt epigeum, jag vill ligga på ett avstånd så att jag kommer att röra mig över hela jorden, se alla platser som en spionsatellit, sträcka ut armarna och flyga över kartan, se ned på Stillhetens hav, Granhamn, Finnleden och Tjocköskärgården. Jag vill klättra in i kanonkulan och fyras av mot världsrymden. Pappa har sagt att om man vill något tillräckligt mycket så händer det.

22.

Under havsytan går en järnvägsräls. Den löper från ångbåtsbryggan ungefär över havsbotten bort mot Räfsnäs. Någonstans i skogen går den upp och fortsätter mellan träden bort mot inlandet.

Någon natt skall jag följa den. Jag skall skära av det längsta vasstrået alldeles vid roten och simma längsmed rälsen vid botten som en ubåt. Följa rälsen, smeka den så att mina handflator blir fulla med rost och sedan stiga med rälsen upp genom skogslandskapet dit den bär mig. Emanuel skall vänta på mig, men jag skall aldrig komma tillbaka. Där rälsen slutar stannar jag för alltid, någonstans i inlandet där inte den minsta insjö finns, där det är torrt och sandigt, där det aldrig regnar. Vattnet får inte följa mig dit jag skall. Dit får bara jag gå och jag måste gå dit snart. Det rycker i mina ben, spränger och värker. De vill simma, de vill resa mig, springa mig ned till bryggan och kasta mig ut i vattnet och tvinga mig att simma för mitt liv. Hänga livlösa som ett bihang av dött kött och dra mig nedåt, tvinga mig att paddla med armarna som besatt. Men jag skall bara sjunka, som att falla i en ljuv och efterlängtd sömn. De skall stå på bryggan och se mig falla i sömn och göra vattnet bräckt. Mina ögonlock skall vinka ett försiktigt farväl. Mina kläder skall strama åt kring kroppen, min skjorta krampar och sluter sig tätare om min rygg, släpper en luftbubbla till ytan och blir medvetlös. Jag kramar den men håller blicken fästad vid bryggan. Känner skenorna mot mina fotsulor. Det är dags att gå. Jävla Lina.

23.

Inne i moderlivet var det varmt och mjukt och ombonat. Ingen stress, ingen som frågade frågor, ställde krav, krävde att jag skulle diska eller städa eller ta hand om Petter. Ingen som ville att det och det. Jag längtar tillbaka till det varma, mjuka, kravlösa. Jag vill att det skall vara vackert. Jag vill att det skall vara skönt.

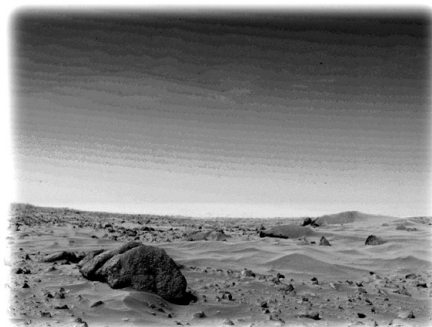
24.

Undrar vad astronauterna äter. Kosmonauterna äter smörgåsar och frukt och tårta inpackade i plast, det har Pappa läst i Rymdens pionjärer fast kapitlet om månlandningen är bäst. Det är svårt att tro att snart skall det otroliga bli verklighet, att snart skall de landa på månen, en Saturnusraket, också med nummer fem, fast inte samma som vi ritade i köket utan en annan, skall skicka tre människor upp till Månen. Vi skall stå där i Cape Canaveral och titta på raketerna där den skjuts upp. Det blir ett moln av tjock rök som skymmer allt utom raketerna för skenet från motorerna är så intensivt att det skär igenom. Vi skall vinka till Pappa i förarhytten och han skall vinka tillbaka. Vi kan inte se det, men vi tror att det är så, vi vet att han vinkar till just oss, inte till någon annan i folkhavet, inte till Nixon eller

någon annan. Inte till militärattaché Gösta Lundström från Sverige utan till oss, där vi står stolta och lyckliga på en alldeles särskild plattform och ser Pappas raket försvinna mer och mer på himlen och bara lämna en tunn rökstrimma efter sig som visar vägen till månen.

25.

Ofta vandrade jag ensam på Månen eller på Mars. Jag gick dit själv, utan att tala om för någon vart jag skulle gå eller när jag tänkte komma tillbaka. Månens grå sand, damm, hav och kratrar. Mars med sina väldiga kanaler och städer. Cydonia Mensa, Ansiktet. Stod på de övergivna kanalernas kanter och såg på den röda sanden som drevs fram av Marsvindarna. Den var vulkanröd som plattorna i Pappas hus i ungdomens Grekland med gt och lc. Jag drog med händerna genom sanden, ritade väldiga målningar, meterhöga och meterbreda. Med långa pinnar gjorde jag detaljer, ritade män och kvinnor i färd med olika sysslor. Började i mitten och arbetade mig utåt. Lät motiven växa fram, lät fantasin flöda. Jag talade för mig själv, svarade för mig själv och gjorde som jag själv sade åt mig. Återkallade mina minnen, gick ut i köket och frågade Pappa något och gick tillbaka. Fortsatte, ritade. För en myra var mina streck i den röda Marsjorden som kanalerna för mig. Mina fötter ritade bokstäver höga som hus. När jag var klar klättrade jag upp i de höga befästningstornen så att jag fick överblick över mina verk, kunde se en hel tavla som den såg ut från jorden. Såg mina meddelanden som jag skrivit till Pappa och Stellan och Petter och Lina och mammorna om de bara för en sekund skulle få för sig att blicka upp mot natthimlen och se Mars. Att se mig. För ljuset att färdas från Mars till jorden tar det tre minuter. Om jag vinkade och Stellan tre minuter senare tittade mot mig i sitt teleskop skulle han se mig. Kanske skulle han vinka tillbaka. Jag gjorde bokstäverna ännu litet högre, litet bredare, litet djupare. Nu måste de synas. Det bara måste de.

26.

Jag kommer aldrig att gifta mig eller skaffa barn, det är någonting som jag bara vet, som jag bara har vetat i hela mitt liv. Jag skall dö som Selma Lagerlöf, med vänner omkring mig, ensam på en gård eller i ett hus med röda väggar och vita knutar. Jag älskar kanske Emanuel och jag tror att han

kommer att gråta, men det är så det är. Jag kan inte gifta mig med honom, det är inte därför jag har kommit hit. Jag har inte berättat det för någon, och skulle jag det skulle de tro att jag var galen. Att jag inte visste mitt eget bästa. Men det är inte det det handlar om. De missförstår. Jag vill vara den jag är. Med Emanuel kan jag inte nå Månen eller Mars. Hans tyngdkraft håller mig tillbaka, drar mig till sig och jag kan inte övervinna min egen tröghet. Jag kan inte bryta mig fri från den. Han är alltid närvarande, låter inte min blick bli tom, låter mig inte se förbi och in i det jag vill se. Låter mig inte drömma. Hans dröm är den här, den vi lever i, och min dröm är annorlunda. Ingen är sann. Jag finns inte. Det finns bara planeter som kretsar kring en varm stjärna som inte heter solen för precis som för saker på öde öar har ingen varit där att ge den ett namn. Det finns ingen att benämna den. Rymden ekar tom. Det enda som kan föda mig är Pappas tanke och den är på väg hit med ljusets hastighet, den snabbaste som finns. Men rymden är så stor och ljusets hastighet så långsam att när tanken når mig har jag vittrat bort. Pappas tanke förlöser bara stoft. Pappas tanke förlöser bara stoft. Pappas tanke när jag var liten hörde jag den eka i mitt huvud stoft och inte utan viss eftertanke kommer jag att bli levande igen starka känslor färdas långsamt och så kommer vi tillbaka igen till samma utgångspunkt tro mig. Så är det. Jag vränger det med vilje, för det är inte meningen att jag skall berätta det här. Tid och plats smälter samman som på Pumpehuset i Danmark. För jag vet inte om det är sant. *För mig är inte meningen skiljelinjen så otroligt tunn att jag skall berätta det här alltid tid och plats är svårt att veta vad som är på den här sidan och vad smälter samman som är på Pumpehuset den andra i Danmark.* (Det är så det smälter samman, förstår du. Du ser att det finns där , alltihopp, men ibland är det för jobbigt att bena ut det. Ibland orkar jag inte och då blir det som det blir.) Pappa gav mig ett lokalsinne som var så begränsat att jag vet inte aldrig om det är sant minns vilken sida jag hör till. Ibland tidigare. Ibland senare. Förstår du? Jag är säker på att du kommer att förstå.

27.

Det var något charmigt ändå, över Stellan. Hans blonda hår och små skäggstrån som var för fåniga att raka bort egentligen, och med Pappas gamla rakgrejer blev han ingenting annat än röd på halsen. Hårstråna satt kvar, kanske att ett och annat strukit med där knivseggen varit tillräckligt rak och vass. Det kan ju vara hans litenhet, att det är för tidiga moderskänslor det här, förmodligen är det så. Ja. Det är så. Skönt. Jag undrar vad det blir till middag.

28.

Den röda jorden sparade jag i blomkrukor. Jag ville visa för alla andra att det gick att odla i den bara den fick vatten, att det visst kunde finnas liv på Mars. Att det inte var planetens fel att den var död. Det var invånarna. De måste ha varit marsmänniskor, för bara människor är så dumma att de till slut bygger så många raketer att de kan förstöra sig själva. Bara människor får ilningar när de drömmer om att trycka på knappen. Bara människor är så kortsiktiga och egoistiska att de låter miljarder andra dö genom sitt eget beslut. *De måste ha varit marsmänniskor.* Planeten skulle aldrig ha dödat dem, skulle aldrig ha slukat vattnet och drivit det långt ned mot kärnan och tvingat människorna att dricka sand. Planeten själv skulle aldrig hata eller föra krig, den skulle bara försvara sig. Den röda färgen var ett varningstecken till oss, och till alla andra som kan se planeten. Den röda färgen var i sig ett meddelande, en signal på ett universellt språk och bara andra människor kan vara dumma nog att inte förstå det; inte vilja förstå. Så jag sparade den röda jorden i blomkrukor. Vattnade den och såg att den blev som vår vanliga jord. Alldeles brun och full av prickar. Jag studerade den i förstoringsglas, grävde upp teskedar av jord som jag lade på glastallrikar för efterrätter, plattade ut så att det blev ett tunt skikt och höll upp mot solen för att kunna se igenom det. Mörkt brun och full av prickar.

Efter några veckor hade det börjat växa. Jag såg små skott, och i mitt förstoringsglas såg jag att det rörde sig, kryllade och myllrade i jorden som av små, små djur. Djur. Liv. Djurliv. Den röda jorden födde livet åter, små, små varelser som så småningom kunde utvecklas och bli marsianer, bygga städer som Cydonia Mensa och Ansiktet om de bara fick tid på sig. Jag flyttade krukorna till ett annat fönster och beslöt mig för att vårda dem för all framtid. På torsdagen kastade Lina ut den röda jorden, hällde ut den på komposten och planterade blommor i krukorna. Hon sade att man inte kunde använda fina krukor till att odla ogräs, att man måste byta jord ofta i krukor för att ge blommorna bästa möjliga omsorg. *Hon förstod inte.* Jag letade igenom hela komposthögen, men kunde inte hitta någon röd jord som jag vattnat svart. Inga små plantor. Det kryllade och myllrade i komposthögen av mask och tusenfotingar och gråsuggor, insekter från planeten jorden som levde av vårt avfall och som skulle bli det enda som överlevde ett tredje världskrig med atomvapen, neutronbomber och kemiska stridsmedel. Ingenstans marsjorden eller marsväxterna. Ingenstans marskrypen. Bara mina handavtryck och fotspår som Pappa slätade över när han vände på jorden i komposthögen senare på dan.

29.

Jag brukar sitta vid köksbordet och tala med Stellan och Petter och Lina. Inte Petter utan den andra Petter, inte han som vaktar mig utan Petter som han var förr. Ofta ser de mig inte, åtminstone inte som den jag är utan tror att jag är en annan, som den jag var förr. När de är som de brukade vill jag vara likadan, jag vill säga sådana saker som vi sade förr och jag hör sådana saker komma fram mellan mina läppar. Jag känner en pirrande känsla i kroppen och känner som jag kände förr, ser det jag såg förr och talar så. Ända till den där Petter som vaktar säger något, svarar på något som egentligen den riktige Petter borde svara på. Petter som vaktar säger att Stellan och Lina inte finns, han vill mörda den riktige Petter. Han förstår ingenting. Han kan inte se verkligheten som jag ser den och därför måste det vara som han tror. Han vill inte att det skall finnas några kusiner, hans värld är tom på kusiner, han vet inte vad kusiner är. Ibland visar han mig två tomma skal och kallar de för Lina och Stellan och säger att de är här, här är de säger han och pekar på de två tomma skalerna som inte alls är Stellan och Lina. Jag försöker låtsas ibland, bara för att göra alla glada, men det är inte så lätt alltid. Petters låtsasstellan vill inte leka längre, han försöker skratta och skämta och vara vuxen och uppför sig som om jag inte förstod, som om jag bara var ett barn. Han tittar på mig med vuxnas ögon. Jag gillar inte bilden han ser.

Jag sluter mina ögon och ler inåt mot Stellan och Lina och Petter som jag vill ha dem, försöker få de andra att förstå att det alltid finns någonting bakom ryggen, att allt sitter ihop, allt hänger samman, men de vill inte förstå utan bara rusa framåt och framåt och framåt hela tiden. De har skygglappar men vet inte om det. Då är det bra att de finns kvar allesamman och att de låter mig komma tillbaka till dem, Stellan, Petter och Lina. De vet inte om att jag har hunnit längre än de har, att jag är år framför. De låter mig vara med. Jag älskar dem. Inte de här andra. Kanske litet, men inte som förr. De är inte som förr. De är annorlunda.

30.

På morgonen äter jag alltid gröt. Om jag inte får gröt är det inte morgon. Om det inte är morgon borde jag sova, solen borde vara lägre på himlen. Hur kan solen stå så högt och klockan vara så mycket om jag inte äter gröt, om det inte är morgon? Jag dricker juice till gröten och äter smörgåsar med ost, två tjocka skivor ost på varje smörgås. Det skall vara vitt bröd med kanter som man kan äta. Om jag inte dricker juice till gröten är det inte morgon. Det är det inte heller om jag inte får mina smörgåsar eller min ost. Det blir fel någonstans då, då är det någonting som inte stämmer. Jag vet

inte vem som gav mig det här ansvaret, men nu är det så, och om jag inte äter gröt på morgonen får alla andra lida. Så jag äter gröt, dricker juice, äter mina smörgåsar med ost så att det kan bli morgon för alla, så att solen kan stiga upp på himlen och steka allt levande så att det blir brunbränt och mörkt. Jag har detta ansvar, Regina Söderlind. Havregrynsgröt. Apelsinjuice. Vitt bröd med mjuka kanter och grevéost eller hushållsost. Alla sorters smör. Sol. Morgon. Varsågod. Det här är för er skull.

31.

Jag gick aldrig klart skolan. Vet inte riktigt varför. En dag gick jag därifrån och sedan kom jag aldrig mer igen. Det var det bästa som hänt mig, det var en befrielse. Det måste ha varit så det kändes att vara jude och bli befriad av brittiska soldater ifrån koncentrationslägren, att få lämna den ostädade skolbänken bakom sig och skyddad av starka män med gevär få gå därifrån utan att vända sig om, utan att vara rädd. Sedan kom det en fröken hem till oss och undervisade mig där. Det var mycket bättre. Hon hette Marianne och var mycket bättre. Gunvor hatade mig från början. En gång slog hon sönder mitt pennskrin. Marianne var mycket bättre.

Petter säger att jag måste aktivera mig men varje gång jag gör något blir han arg och ber mig göra något annat. Om jag läser är han nöjd, då skriver han men jag får inte läsa vad han skriver för han blir aldrig nöjd. Bara en enda sida har jag fått läsa och då skrattade jag och han blev ännu argare. Mina lekar vill han inte vara med på, han vill inte att jag läser mina böcker om Mars eller Månen. Han säger att jag inte kan skilja på vad som är verkligt och vad som är i fantasin och därför bör jag läsa riktiga böcker. Böcker där allt är sant. Men vari ligger tjusningen i sådana böcker? Min värld och Petters värld är annorlunda. Min är mycket större, tillåter mer, är roligare. Han vågar sig inte in i min värld för då kan vad som helst hända. Han litar inte på sig själv så mycket att han vågar kika in i min. Vill inte förstå. Eller kan inte. Stackars Petter. Ibland vill jag trösta honom och ibland vill jag bara skrika åt honom så att han skall förstå. Men sådan är väl syskonkärleken? Man hatar och älskar varandra samtidigt.

32.

Jag sitter i en länstol och minns. Räknar upp varje dag i mitt liv tyst för mig själv och summerar. Säger namn halvhögt och pratar litet för mig själv. Det är litet som en meditation för mig, hjälper mig att särskilja vad som är på riktigt och vad som tyvärr bara är drömmar. Jag älskar att prata för mig själv, med mig själv, vara tyst och bara lyssna på minnena eller drömmarna. Det är så mycket som har hänt eller som kommer att hända. Framtiden

bjuder på så många vägval och överraskningar och jag sitter tyst i timmar och räknar och funderar på vad som kommer att hända då och då.

Det förflutna är så svårt att bringa någon ordning i, så många tåtar har trasslat ihop sig och det låter sig inte göras med mindre än att man följer upp dem alla från början till slut för att lista ut vad som är riktiga minnen och vad som är felminnen. Ibland är skillnaden markant och ibland är den hårfin. Därför sitter jag i en länstol och minns, för att någon måste minnas. Det är så mycket som inte stämmer här, så många osanningar som har farit fram. Utan mig kan vad som helst hända. Utan mig kan vad som helst ha hänt.

33.

Pappa låg i hängmattan och läste Rymdens pionjärer. Ibland läste han någonting som var så intressant att han var tvungen att läsa högt. Ibland rabblade han långa listor med fakta som bara han förstod. Vi förstod "längd" och "vikt", men hade svårt att tänka oss nitton ton. Det var först när Pappa förklarade som det blev uppenbart att raketerna faktiskt var så stora som de var. Pappa förklarade gärna och berättade. Han låg i hängmattan mellan björkarna och läste högt för oss där vi satt vid trädgårdslandet på utemöbler av obehandlad furu och drack sockerdricka genom smala sugrör och krigade om vem som skulle få vilken sugrörsfärg. Pappa berättade för oss om kampen mot tyngdlagen, om flytande bränsle, och om kroppars tröghet. Enligt Pappa kunde man uppnå ljushastigheten med en mopedmotor, bara förutsättningarna var de rätta. Pappa ritade raketer åt oss i en skrivbok, fantiserade fram nya modeller och varianter. Vi åt nygräddade bullar och utvecklade Saturnus 6 och Sojus, lekte Astronaut och Kosmonaut.

Slutet av boken handlade om rymddrömmarna, om kapplöpningen till månen, och varken Pappa, Stellan eller jag kunde få nog av just det kapitlet. Om och om igen läste man om de nya raketerna som skulle komma, om månlandare och försök med apor och hundar i rymden. Vi gav Bosses och Anns hundar hemliga namn, som Bosse och Ann inte kände till, namn som Bjelka, Strelka och Laika, fast deras hundar inte är tikar. Men det som var mest fascinerande var just människorna i rymden och planerna på att landsätta en människa på månen. Pappas ögon tindrade när han sade det där, "en människa på månen", och knäppte händerna bakom huvudet och slöt ögonen och fantiserade. Mammorna förstod inte vad det var som var så fantastiskt. Hellre än att lyssna på Pappa eller skissa på raketer och omloppsbanor runt jorden diskade de, eller bar ner mattor till bryggan för

att skura dem och piska dem och hänga upp dem på tvättstreckket bakom huset. De hade inte förstått någonting.

Vi var alla vansinnigt barnsliga när det kom till rymden. Kanske var det för att Pappa var så annorlunda när det handlade om månresorna, för att han var så entusiastisk, så fylld av iver inför det storslagna projektet att det var omöjligt att inte bli smittad. För honom kvittade det om det var amerikaner eller ryssar som var först på månen. För honom var det mer en fråga om att komma dit. I sina drömmar måste han ha stigit ut på månen tusentals gånger redan innan det blev verklighet. Det är jag övertygad om. Konstigt vore det väl annars.

34.

Vi var i Danmark igen. Det skulle bli sista gången, men det visste vi inte då. Jag var med jag också, vi trodde inte att det skulle bli så farligt. Ingen trodde att det skulle bli så farligt. Det blev det inte heller.

Det var alla svarta nätters morsa, man kunde tappa mörkret på flaska och kasta det i ögonen på, *skit i det*, och vi satt i en amfibiebil som tog sig fram överallt, gled genom natten som om det var mörkret vi flöt runt på och inte den smälta asfalten. Det var en stor vit bil som vi hade hyrt och det var Stellan som körde och vi arbetade oss in mot stadens kärna långsamt, långsamt, som ett utdraget och upphetsande förspel, som Emanuel aldrig hade klarat av; vi stannade på varje krog vi såg och gick in för att dricka en drink eller ett glas öl och överallt ur alla högtalare på alla krogar skvalade samma musik och flöt ut och blev ett med natten. Alla stjärnorna hade slocknat och om det inte var för att vi brann skulle hela Köpenhamn ligga i ett evigt dunkel. Vi såg bara neonklädda byggnader runt oss, det var så platt att man kunde se horisonten åt alla håll bara gatorna var tillräckligt raka och allt som inte var mark eller väg eller hus var svart svart svart, som om någon karvat loss Köpenhamn från kartan och stoppat det i en källare utan belysning eller fönster. Den enda prick som vi hade på himlen att styra efter var Månen och vi, de fyra fylla kusinerna, vallfärdade under den där stjärnan för vi visste att den skulle stanna över Pumpehuset för det var dit vi skulle.

Hela staden var som en ormgrop, gatorna knullade varandra i alla upptänkliga påfarter och avarter och husen som väldiga fingrar mot himlen som var ett svart gapande hål. Så blev jag alltid när jag blev full vilket var jävligt sällan och det är synd men det är tur. Vi åkte i vår vita bil i våra vita kostymer och rosa klänningar genom staden och gapade mot staden som så öppet älskade med sig själv. Normalt skulle vi ha blivit generade, men inte

nu, inte här, inte efter så mycket sprit. Stellan körde, men det har jag redan sagt. Jag släppte ut mitt hår som fladdrade i vinddraget och snart, snart hängde Månen över oss och då visste vi att vi var vid Pumpehuset.

Vi kastade oss ut ur bilen och genade över överfulla parkeringsplatser där bilarna luktade varandra i avgasrören som stora hundar och ned för trappan och ned till Pumpehuset där vakten släppte in oss eftersom vi var vi och vi brann och det skulle bli ikväll! *Vi var åskledare!*

Pumpehuset var sig inte likt, det var annorlunda. Bättre. Vi stämde inte in, vi bildade en ljus och vit klick i ett svart hav av bleka människor i svarta kläder som stirrade på oss som om vi var förbjuden frukt och det kanske var precis vad vi var. Vi bildade ett eget lag mitt på golvet och dansade tillsammans som vi alltid hade gjort, vi brydde inte oss om att vi var i Danmark, vi brydde oss inte om alla andra människor, vi brydde oss inte om någonting. Vi var bara så otroligt lyckliga där i Danmark den där gången då hela staden älskade med allt och alla så att gatlyktorna som hängde i spända trådar mellan husen svängde av och an av alla stötar. Det var sista gången i Danmark och det kanske var bäst som skedde för ingen kväll i världen kan någonsin överträffa den där.

35.

I Rinas huvud hade leken förändrats. Stellan skulle inte känna igen den. Hon hade tvingat honom att leka den med henne så många gånger nu att han var dödligt trött på den, och dessutom kände han sig väldigt fånig när han sprang runt i trädgården, vuxna karlen, och låtsades landa på månen. Vissla och tjuta så att det hördes tvärs över viken. Just den här sommaren bodde några söta döttrar till någon gammal skärgårdsgubbe tvärsöver med fin sikt rätt in på tomten. Han kände sig tvungen att med varje rörelse på något sätt visa att han inte var så road av vad han gjorde, försökte förtvivlat att med hjälp av kroppsspåket visa att det var av uppoffring, av godhet som han lekte, ingenting annat. Han var vuxen och allvarlig – han var inte sådan som han tedde sig nu. Ärligt.

I Rinas huvud hade leken förändrats. De hade lekt den kanske fyra eller fem gånger nu, och varje gång hade den blivit vildare och mer utdragen, och varje gång hade den slutat med känslan att det faktiskt inte var lika fantastiskt som den där första gången då Stellan hade väckt henne och de hade sprungit ut genom dörren till barnens hus och där sett att trädgården blivit förvanlad till ett månlandskap.

Men Rina siktade mot högre mål, Mars och Venus. Om Mars hade hon läst i alla böcker hon kommit över, och det fanns faktiskt forskare som

hävdade att det fanns liv på Mars, att det fanns klara indikationer på att det existerade Marsianer. Det fanns suddiga bilder och målningar och montage. Stellan förstod inte att det var Mars de var på väg till. Det vara bara Rina som hade full kontroll över situationen.

Rina ville mer och mer. Hon irriterade sig på Stellan som inte riktigt intresserade sig för situationen; som inte riktigt insåg dess allvar. Som inte tycktes se var spakarna fanns, och som inte var det minsta rörd av att vara de första människorna i världshistorien att sätta sina fötter på Mars, trots att Rina gentilt erbjöd honom att få gå före ut. Han tycktes mest stirra ut i rymden med blicken fäst på andra sidan av Cydonia Mensa, annat det än stillhetens hav, detta urtrista månlandskap som Rina nästan tröttnat på; hon satte hoppet till Mars nu.

I Cydonia Mensa låg en fantastisk stad, med öde gator och torg. Sanden som hela tiden drev in över deras skor var roströd och trots rymddräkterna kunde man känna hur oändligt torrt det var utanför. De gigantiska kanalerna som ledde in till staden var fulla med torr, röd sand. Hela staden suckade och tjöt av ljudet av de sträva kornen som blästrade husfasaderna och skalade lager på lager av de tjocka väggarna undan för undan. Det var som om Stellan inte kunde se allt det där. Som om Stellan inte ville se det.

36.

Stellan. Här? Han hade ingen skyddsdräkt, höll väl andan kan jag tänka; när som helst skulle väl syret ta slut. Stellan skulle falla medvetslös till marken, jag skulle vara tvungen att rädda honom.

Jag fick dra honom dit där jag såg kapseln ta mark, där vi lämnat gamla tuber och luft kvar. Jag var tvungen att rädda Stellan. Varför hängde allting alltid på mig? Jag nöp mig själv hårt i armen och hoppades att allt bara var en dröm, men det var det inte.

37.

Det var ren rutin att hon blev kallad, alla sade att vi inte skulle fästa oss så mycket vid det, att man alltid gjorde så efter ett självmordsförsök och att vi istället skulle glädjas åt att självmördare inte var brottslingar enligt svensk lag, oavsett om de lyckades eller misslyckades. Läkarna skulle bara prata med henne, psykologen också, och därifrån skulle de bedöma

huruvida det var ofarligt eller inte att släppa ut henne i samhället igen. För att inte göra så stor affär av det hela följde bara Stellan med som sällskap, vi andra stannade hemma och gjorde vårt bästa för att verka så normala som möjligt, gjorde bara normala saker som att hänga tvätt, hugga ved, Pappa fiskade och mammorna lagade en extra god middag som vi skulle ha när hon kom hem.

Jag tror att det var en torsdag, egentligen skulle vi ha ätit ärtsoppa och fläsk för det gillade Pappa, men mammorna hade övertygat honom om att vi skulle äta en stor stek och han hade gått med på det i utbyte mot en tjock sås och bädd av råstekt potatis. Stellan tog passbåten in till Råfsnäs vid elvatiden på förmiddagen och de väntades tillbaka vid femtiden. Sex timmars skådespel alltså.

38.

Det var Lina. Allt var Linas fel. Efter Linas utskällning ville jag helt enkelt inte leva längre, ville inte leva i en värld som var som Linas värld, karg och krass och där alla talade illa om varandra och inte lät varandra vara.

Lina var som en häxa, hon tvingade mig att se världen som hon såg den, hon med sin bottenlösa ondska och sina inskränkta idéer om vad livet egentligen handlade om. Men allt det där vågade jag inte säga till henne när hon höjde sig över mig som Vinga fyr och hotade att ramla och krossa mig mot klipporna med sin tyngd. När hon var klar med mig, löste mig ur sitt grepp var jag tvungen att springa ut på tomten och kräkas, så illa mådde jag. Jag låg där och hulkade och en salivsträng löpte från mina smala överläppar ned i pölen med mitt maginnehåll som låg framför mig på marken som en sur köttgryta. Jag försökte komma på en enda anledning för mig att stanna kvar i den här världen som vägrade att släppa sitt grepp om mig hur mycket jag än försökte borra mig in i alla andra världar som lockade, världar där gräset var så mycket grönare. Världar utan neutronbomber, världar utan kapprustning. Det fanns en sådan värld där jorden var röd och människorna borde i samklang i väldiga städer som var sammanbundna med kanaler och där man kurade samman och skyddade varandra i marsstormarna. Men jordvärlden vill inte dela mig med den och just nu fanns det ingenting här som höll mig kvar.

Jag tog av mig skorna och började gå på ostadiga ben ned mot bryggan. Benen gick med mig som om de hade fått egen vilja och sprang allt snabbare och snabbare ned mot vattnet för att inte låta mig tänka om eller ändra mig. Mina vackra, vackra ben som också längtade efter att få vandra på den röda jorden miljoner kilometer närmare solen. Jävla Lina tänkte jag att jag skulle

tänka det sista jag tänkte och plötsligt omfamnades jag av det förorenade östersjövattnet som trängde in genom min mun och näsa så att jag hostade, automatiskt kippade efter andan, automatiskt började plaska och frusta som om jag försökte kämpa mig upp till ytan fast det var ned mot botten som jag egentligen ville komma. Spände benen så att det bultade i dem och jag var övertygad om att jag skulle få blodproppar. Kände blåleran under fotsulorna, tånggruskorna. Pressade ut luften ur lungorna och placerade en hand på mitt huvud, mitt i mitt blöta svarta hårsvall och tryckte ned mig under vattenytan. Närsomhelst skulle reflexerna tvinga mig att andas och lungorna skulle fyllas med vatten. Hela Rina skulle sjunka mot botten, ta in vatten tills hon blev alldeles överfylld. Mina jeans stramade åt kring låren och vaderna som om också de kämpade emot mig. Om jag någonsin var tudelad var det nu. Det är sant det som Jan säger: rädslan är en farsot. Mina krafter svek mig och nästa gång lungsäckarna spände upp sig sög de in luft. Handen svek mig, höll mig inte nere. Kampen mellan kroppen och själen. Vann själen fick skiljdes den från kroppen, kroppen skulle sjunka mot botten och själen skulle stiga mot ytan, som Ulrikas själ ungefär. Men inte i syfte att nå himlen, utan en liten punkt på den, den röda jorden. Om kroppen var starkare skulle jag vara kvar här en tid, till nästa möte med Lina. Då kunde jag försöka igen. Smek mig medan det ännu finns tid.

39.

Han grep tag i mig, pressade sig emot mig så att mina lungor tömdes på luft, låste mina armar och drog mig tillbaka inåt stranden trots att jag grät och skrek och kämpade emot.

Han grep tag i mig, lyfte mig upp ur vattnet och lade mig på marken. Han lät mig inte göra det, och det var ingen befrielse. Vad mera är, det var ingen räddning. Han njöt av att neka mig utträde ur deras liv. Han begärde mig, begärde att jag skulle stanna. Tvingade mig kvar här hos Lina, i en värld som kan ses med Linas ögon. Han lät mig inte försvinna, leva och dö som jag själv ville. Genom att fånga mig och lägga ned mig som ett jaktbyte visade han mig vilken makt jag hade över mitt eget liv. Ingen. Liten. Jag var hans nu, och han tänkte stänga in mig i Barnens hus och ha mig för sig själv så länge han levde.

Jag kröp ned mot vattnet. Han såg mig inte, han var för upptagen med att visa världen vad han hade fångat och vem som bestämde över mig nu. Höll upp sina händer och tog stillheten från viken när han ropade till alla som ville höra: "Så här stor var hon!", och visade med sina händer. När jag äntligen hade blivit fri från Lina satt jag i en annan bur. En pojkbur. Jag låg där på bryggan och sprattlade och kippade efter andan och nu visste jag hur

det kändes och vilken befrielse det måste vara att någon tillslut griper tag i en och upprepade gånger drämmer en i relingen tills man dör.

Så jag kastade mig i från bryggan, igen, ramlade huvudstupa och slog ryggen i botten. Vattnet slöt sig om mig som om det ville bevara mig, ha mig lika mycket som jag ville sjunka och försvinna med underströmmarna. Men han tog tag i mig, tog mig i nackskinnets och lyfte upp mig igen som en olydig kattunge och vräkte ned mig på landbacken.

Sedan satt han i solen med sitt byte, strök mig över pannan. Jag trodde nästan att han skulle kyssa mig. Han hånade mig och grät han också, krokodiltårar som var större än mina, men söta istället för salta. Han strök mig över pannan, strök bort håret ur ansiktet som dolde mig för honom, såg på mig som om han ägde mig, drog med utsidan av handen på mina kinder som bara Emanuel gjorde. Jag var hans nu, och han tänkte stänga in mig i Barnens hus och ha mig för sig själv så länge han levde.

40.

Senare, alltså *år* senare, när de var ensamma med varandra var det som om ett stort vansinne kom över Lina. Hon blev som förändrad, blev elak och argsint. Det var som om hon retade sig på någonting hos Rina, men inte visste vad, utan bara högg i blindo. Rina försökte undvika att vara ensam med Lina, men ibland gick det bara inte. Hon kunde ju inte vara med pojkarna jämt, delvis för att de var pojkar, men också för att hon var äldre än dem båda, faktiskt var hon äldst av alla kusinerna. Pappa var alltid trött efter arbetet, lät sig ompysslas av mammorna, och det var inte lönt att störa. Ensam kunde man alltid vara, men då kom Lina, drogs till henne som en magnet. Gick i stora cirkelar kring henne och låtsades bara gå förbi, intressera sig för annat, snävade in cirkelarna så att hon tillslut var tätt inpå, kikade över Rinas axel med genomborrande blickar, harklade sig, krävde uppmärksamhet, trängde sig på. För Lina fick man aldrig vara ifred. Men det var *år* senare, kanske mitten på 70-talet.

När Lina var i närheten blev man liksom lamslagen. Som om man inte hade någon egen vilja. Man blev helt lealös varesig man satt eller stod. Man blev passiv, stirrade ut i tomma intet, bara väntade på att hon skulle försvinna. Det fanns inget försvar, det fanns inga verktyg för att bli kvitt henne. Det var som om Lina njöt av att vara elak. Linas bandspelare gick igång. Det var som om varje gång hon satte igång hittade hon djupare och dunklare sidor av Rina som Rina helst inte ville veta om, eller få uppförda i ljuset till allmän beskådan. Allt som de gjort som flickor gör när de var som systrar under de tidiga somrarna på ön och som de svurit att hålla hemligt kom

upp i ljuset och framställdes som Rinas odygdiga eller olydiga påfund fast det kanske oftare än omvänt var Lina som hejat på eller varit den drivande kraften.

Lina hade ett subtilt sätt att lägga fram sina saker. En gång lurade hon Rina att Rina var gravid och det var två plågsamma veckor som Rina inte sov och blev alldeles gulaktig och svettig och bara ville dö innan hon fick reda på att stänklödningar inte alls fungerade så som Lina sade och att allt var som vanligt och att Emanuel faktiskt måste göra betydligt mer än att kyssa henne om det skulle bli barn.

Det är klart att mycket som Lina sade var sant, men i hennes mun blev allt plötsligt så farligt, så svartvitt, så löjligt eller dumdristigt. Lina kunde inte vara en lycklig människa. Gud give att hon inte såg på sig själv med samma ögon. Lina var kanske bara avundsjuk. Kanske var hon bara en ensam och övergiven och rädd flicka som inte visste bättre än att stampa på de som det gick att stampa på. Linas pappa var inte Pappa. I Lina fanns inga spår efter Alex.

Lina tvingade en att se genom hennes ögon, en svart värld där alla kanter var vassa, alla diken bråddjupa, allt var farligt. Lina tvingade en att kliva in i hennes värld, hela hennes stressade existens var som en malström som sög tag i en, sög en in i hennes värld och tvingade på en hennes sätt att se. Men aldrig när Stellan eller Petter eller mammorna eller Pappa var där. Bara när Lina och Rina var ensamma. Det var som om de representerade två kemiska ämnen som inte kunde samexistera och som kämpade om att dominera den andra och göra världen till sin: Linas värld av ändlösa faror och Rinas sorglösa värld där trädgården utanför Barnens hus lika gärna kunde vara ett månlandskap. Bara när Lina och Rina var ensamma var hon sådan, närvaron av någon annan neutraliserade henne, kanske Rina också. Då var det kav lungt.

41.

Linas honungsmjölk smeker min strupe inifrån, baddar in den i en vit, tunn, söt hinna av ljummen mjölk. Som när Stellan svalde en synål en gång och läkaren sade att han skulle äta bomull indränkt i grädde. Jag tyckte alltid att det lät så gott, som att äta moln, små ulliga testar och den feta smaken av grädde. Ett bett i den mjuka ostsmörgåsen av vitt bröd med solrosfrön som man fångar mellan framtänderna, skalar med tungspetsen. När man biter ihop delar sig fröet i fyra delar, man kan känna perforeringen med tungan och spetsen hamnar för sig som skålen som ekollonen sitter i fast mer ojämn i formen. Det smakar salt smör och osten

lägger sig som en tjock, sval matta mot gommen och smakar Danmark. I halsen honungsmjölken, söt och klibbig. Man måste passa kastrullen noga för mjölk kokar så lätt över. Man får skära brödet i centimetertjocka skivor samtidigt som man har noga uppsikt över kokplattan. Man får bre skivorna och hela tiden snegla mot kastrullen. Man får skära jämnt av osten och ställa kastrullen på kvart på plattan, stödd mot plåtkanten som har samman höjd som plattan just av den anledningen. När man är klar lägger man i två klickar honung, rågade teskedar och rör om försiktigt. Smaken är så söt och god. Den blir alltid bättre när Lina gör den, alltid bättre i just den här kastrullen.

42.

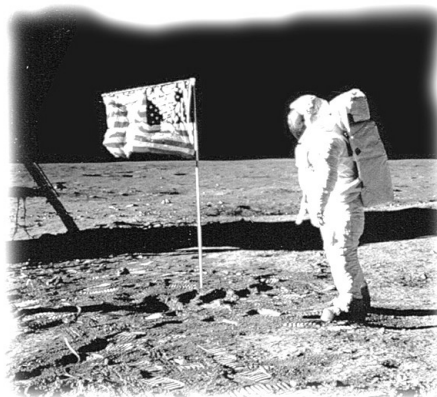
Apollo 11 förde med sig månlandaren. Månlandaren hette Örnen, fast Stellan envisades med att säga *The Eagle*. Örnen skulle kopplas loss från Apollokapseln och ta sig ned till månytan och mjuklanda med bromsraketer. Allt detta läste vi i Dagens Nyheter. Och i Expressen.

Stellan och jag lekte tillsammans. Tillsammans lekte jag och Stellan. Vi satt i Örnen, månlandaren, och var på väg ned mot månmarken. Kvar i omloppsbana lämnade vi Pappa och det var tryggt, vi visste att han var där, att han såg oss från sitt runda fönster med gummilister och inte skulle lämna oss vind för våg i rymden. Han skulle göra ett lass av remsor av sina kläder och kasta efter oss om det blev nödvändigt. Av rymddräkt, gåbortskjorta och allt. Pappa skulle inte tveka att offra sig. Hade redan offrat sig. Stannat kvar i omloppsbana och lämnat månerövrandet till oss, till omloppsbarna.

Att kunna urskilja konturer i månmarken med blotta ögat, mina egna bilder, ingen annans. Skulle inte sändas till jorden med radiovågor, skulle inte delas med någon annan än med mig. Det var mina bilder och jag ägde dem. Jag skulle berätta om dem hemlighetsfullt hemma, viska dem för mig själv på kvällen när jag skulle sova och om nätterna när jag låg vaken. Jag skulle lämna ute vissa detaljer i mina berättelser för andra, de skulle bara vara för mig. Ingen annan skulle få höra om alla de fantastiska trädgårdarna som omgärdade Stillhetens hav. Kraterkanterna som var som spretiga penselstreck och sträckte sig som bryggor ut i Stillhetens hav. Stenbumlingar låg förankrade med dubbla halvslag för att inte försvinna ut i rymden. Gravitationen var bara en sjättedel av jordens. När som helst kunde vad som helst lyfta och försvinna ut i rymden. De små myrorna på jorden fruktade fallande äpplen och stöveltramp men här fruktade vi tyngdlösheten. Vi var omhändertagna, väleftersedda, hundra människor på en planet vi en gång tillhört såg våra pulsslag som gröna streck på

teveskärmar och oroade sig i vårt ställe. Oro var inte för oss. Låg inte för oss. Det kunde på sin höjd passa åt någon annan.

Vi skrämdes bara av tyngdlösheten och den syntes inte på några skärmar. Den skrevs g/6. Fotsteg efter varandra i månsanden, fötter som sjönk ned två tre centimeter i det porösa månstoftet. Plötsligt avbrutet. Luft under fotsulorna. Man svävade och försvann. Spår efter Stellan. Spår efter mig. Inga spår efter Pappa.

Vi drog lott om vem som var vem. Stellan blev Armstrong och jag blev Aldrin. Vi hade varsin sticka och min var kortast. Stellan valde och valde Armstrong. Våra trädgårdsmöbler tog mark i en månträdgård kant i kant med Stillhetens hav med en smäll. Månblommor sträckte på sig, som om en osynlig hand varsamt försökte dra upp dem men rötterna höll dem kvar: tyngdlösheten. Genom fönsterspringan mellan stolspjälorna såg vi trädgården breda ut sig utanför och vi fällde ryggstödet framåt och klev ut, ned på nedersta stolspjälan och ned på månmarken. Det var blött i gräset men det gick inte igenom våra dräkter. De bara färgades med en mörk färg som allt gör som blir vått. Stellan klev ned på månmarken och såg stolt på mig som varande den första människan att sätta sin fot på månen. Han räckte mig handen och jag klättrade ned för att bli den eviga tvåan. Vi såg ut över gräset och månboden och storhuset med sin glaskupol och teleskopet i fönstret som blickade ut i rymden, i ett infall av nostalgi riktad tillbaka mot jorden, en gång vår planet. Vi vinkade mot jorden, mot Pappa i kapseln på väg i rymden, väntande på oss.

Nere vid bryggan låg månbilen och väntade på oss.

Vi samlade nya blommor som man aldrig sett i verkligheten. Vi samlade smutsiga stenar av okända metaller. Vi samlade månvatten som samlats i daggkåpor under den eviga natten på tomtens baksida. Vi analyserade så

mycket vi kunde med vår bristfälliga utrustning och resultaten skickades tillbaka till jorden och vi kunde höra vitrocksforskarnas hurrarop ända upp till vår avlägsna position mellan komposten och bryggan och stillhetens hav. Skillnaden mellan att stå i solen eller i månskuggan bakom månlandaren var nästan trettio grader.

Man kunde smula sönder stenar. Man kunde kasta väldiga kast. Jag blev plötsligt hungrig och längtade efter Linas honungsmjölk. Jag längtade efter Pappa, spanade efter kapseln. Där var den! Jag såg ljusen från lanternorna som lyste upp dess väg genom rymden, den svävade bara några hundra meter därifrån, passerade fort som ett moln jagat av vinden. Det fanns fossil och växter som ingen sett förut och som vi måste ta med hem, ta med ned. Ta med till jorden. Ansvaret var vårt. Stellan Armstrong. Rina Aldrin. Alex Collins.

43.

Patienten blockerade. Hon hävdade å det bestämdaste att hon var sin kusin, Lina, och att hon bar sjukhusrocken för att hon var anställd på lasarettet. Hon visste ingenting om något självmord, varför skulle hon göra något så utbota dumt? Jag försökte få henne att minnas genom att berätta om våra tidigare samtal; vi pratade om rymden, om Rinas upplevda litenhet inför den nattsvarta himlen och världsaltet, om hur hon upplevde sig själv som otillräcklig särskilt inför sin pappa.

Jag försökte få henne att förstå och utveckla hennes resonemang, bena ur hennes hjärna, få henne att se sig själv utifrån. Patienten var helt enkelt "Mångalen", om du ursäktar.

Jag tror förstår du, Rina, att människan hela tiden påverkar sin omgivning med viljekraft, eller tankekraft om du vill. Att vi hela tiden formar vår omgivning och vad som händer oss med vår vilja. För visst sker ofta märkliga sammanträffanden, saker och ting sker kusligt i linje med vad vi önskar oss och hur vi tänker oss att det skall ske. Ungefär som att alla kroppar i rymden dras mot varandra, utövar en attraktionskraft på varandra. Fast det inte alltid syns. Som månen påverkar tidvattnet.

Jag tror förstår du, Rina, att det som sker sker, inte bara genom slump och fysisk påverkan, utan tack vare att vi ständigt signalerar våra intentioner, som en radiomast eller ett tevetorn. När smörgåsen faller med smöret nedåt beror inte det på lagen om alltings jävlighet, utan på våra dolska inre drifter, våra destruktiva drag. För vi är människor, och älskar att se små och enkla ting gå om intet, och det innefattar även smörgåsar.

44.

Pappa bjöd hem Paul Petersen på en kopp kaffe och mazarin. Båten låg uppdragen på landbacken och skulle repareras, ses över, motorn smörjas och kölsvinet matas. Vi avbröt dem tio tolv gånger med olika frågor om lack och skrapning och olika bultars olika tjocklek för att det inte fanns i Pappas anteckningar i den röda skrivboken som Mamma hade skrivit ”Båten” på med blå kalligrafipenna.

Paul Petersen hälsade på oss mycket artigt och tittade intresserad på när vi röda i synen ställde våra frågor och Pappa gav ett utstuderat svar och skissade med fingret i luften för att förtydliga. Paul Petersen drack av mammornas kaffe och bet ett bett i den hembakta mazarinen och smulorna på bordet lockade till sig en sådan där fågel som flög till Ekelöf och Lars Forssell men aldrig till Taube, det vill säga en fjädermusa, och Paul blev inspirerad. När vi för sjunde gången knackade på och bad att få ställa en fråga tog han en autografpena och började klottra ned en sångtext på en servett, en av mammas vita linneservetter, men Pappa visade med handen att vi inte fick störa Paul, inte ens för att ge honom ett vanligt, vitt pappersark. Pappa visste vad det innebar att bli störd i arbetet, och nu tog han på sitt ansvar att Paul Petersen inte skulle bli avbruten, inte förlora sitt flyt.

Paul Petersen kastade fram ett par bokstäver och Pappa spelade på gitarren; Paul nynnade och skrev på servetten. När allt var klart sjöng han för Pappa som blev nästan tårögd och rörd och satte Mamma att kopiera Pauls anteckningar på skrivmaskinen. Själv behöll han servetten och ramade in den över hängarna i tamburen. Då och då tar han fram gitarren och spelar låten. Då får Stellan och Petter knäppa med fingarna i takt och leka doa-doa-kör. Pappa sjunger med sin bästa röst och de knäpper och mammorna i köket upphör med disken eller strumpstoppningen och bara sitter tysta och lyssnar. Lina och jag tittar på oss och försöker att inte skratta.

Pappa sade att att om båten bara hade varit sjömässig och han hade haft reservtankar hade han gärna kört hem Paul själv, men nu fick det duga med att följa honom till affärsbryggan och vänta passbåten. Innan Paul klev ombord på passbåten gav de varandra en sån där sällsynt och uppriktig manlig kram. Passbåtsmotorns dunkande var som ett rytminstrument och Pappa hängde gitarren om halsen och spelade ur minnet och Paul Petersen stod längst bak i aktern och sjöng som om han vore Gene Kelly, och alla som bodde i viken stack ut sina huvuden genom fönstren och nynnade melodin som var en sådan där som lätt sätter sig på hjärnan på en och som

man kommer på sig själv med att jämt gnola sedan. Paul sjöng och försvann bort med passbåten men sången var inte mindre sann för det.

Vi kunde texten långt innan vi lärt oss tala engelska och det var först då vi förstod, texten, Paul, Pappa och vad som egentligen hade ägt rum den där speciella morgonen när Paul var på besök. Några veckor senare kom det en vinylskiva på posten till Pappa i ett rekommenderat brev och Pappa lade den bland de andra skivorna i skåpet och tog bara fram den och spelade den riktigt bra och riktigt dåliga dagar. De bra dagarna fyllde sången, laddade den på något sätt så att skivan blev statisk och drog till sig allt dammet, och de dåliga dagarna gav den, och Pappa sög i sig av all den där energin. Det hjälpte oftast att lyssna på Pauls visa.

46.

Pappa och Stellan satt vid köksbordet och bläddrade i postorderkataloger och talade om rymden igen. De vände blad, pekade och räknade efter på ett papper; vägde för- och nackdelar. De hade en schematisk skiss över tomten som visade höjd på träden, de hade själva uppskattat höjden genom att mäta ut en meter på stammen, ställa sig en bit ifrån, mäta hur lång metern var i millimeter på det avståndet och hur högt trädet var i millimeter varefter höjden på trädet kunde räknas fram. Det var Pappa som hade kommit på den fiffiga idén och därefter hade de mätt allt i hela trädgården för att vara på det säkra med att platsen som de valde för teleskopet skulle vara den bästa tänkbara. Små kommentarer om utsikt från de olika fönstren fanns också på papperet och för varje teleskop var de tvungna att gå genom allt igen, dra samma slutsatser från nästintill identiska uppgifter och räkna och bläddra och drömma vidare. Det var Pappa som beslutat sig för att köpa teleskopet, Stellan var förstas överlycklig, och de räknade på hur mycket av rymden, speciellt månen, de skulle kunna se beroende på styrkan på teleskopet.

47.

Stellan och Pappa satt i köket och talade om rymden igen. Rymden var oändlig och samtalen om rymden oändligt många. Pappa hade alltid tid för Stellan. Pappa slet sig och satte sig ned vid köksbordet och drack kall pilsner och Stellan drack kall mjölk och de satt på samma sätt, med ena benet under det andra så att de så småningom fick blodstopp och var tvungna att byta ben, satt framåtlutade över bordet som om de var förtroliga med varandra och inte ville att någon annan skulle få höra.

Pappa jobbade på träbåten den sommaren. Träbåten var ungefär tre meter litet mer tvärsöver och kanske sju meter på längden. Det var en

”Petterssonbåt”, sade Pappa och fortsatte skrapa. Den var precis så hög att man kunde sola naken med sittdynorna som huvudkuddar och värmen från däckets gick in i kroppen så att man fick värmeutslag på ryggen och skinkorna. Det fanns tjocka lackdroppar som såg ut som bärnstenskulor och luktade sommar överallt runt båten och Pappa hade bar överkropp och en grön keps från ICA-handlarna och polerade båten med en duk som inte dög till något annat längre. Pappa pekade åt Stellan var det ”behövdes tas” och var han skulle börja och hur han skulle angripa vissa fläckar för att det inte skulle bli några repor eller skador på det underliggande träet. Han gav Stellan en annan mössa och nickade menande åt verktygslådan när han tyckte att Stellan gav sig an ett arbete med fel redskap. Han dunkade Stellan i ryggen när han var nöjd eller stolt och mammorna kom ut med kaffe till de *båda karlarna* nere vid båten och Stellan drack kaffe svart fast han inte alls tyckte att kaffe var gott vet jag och höll god min. De skruvade isär hela motorn och bredde ut den del för del på trädgårdsbordet och putsade och donade och fejade och sedan satte de ihop den igen, det var mest Pappa förstås, utan att ens titta åt ritningen. De justerade rodret och masten och bytte lanternorna och fyllde på plastdunken med motorolja och bytte ut fendrarna och såg till att hålen i sittdynorna blev ordentligt lagade med tyg som var så likt det gamla som det bara var möjligt. Sedan fick vi alla lacka, men då var det för mycket för Pappa. Han satte Stellan att övervaka oss och sedan fick vi skrida till verket under hans insyn. Pappa såg på oss en stund från hängmattan innan han förlorade sig i Rymdens pionjärer och samtidigt som vi lackade överöste han oss med faktauppgifter om raketens längd och vikt och om televisionssatelliter och omloppsbanors högsta och lägsta punkter. Sedan somnade han med boken över det bara bröstet medan vi beströk båtskrovet med lackfärg med ganska styva penslar. Sedan lämnade vi den att torka och gick in för att se på teve och äta söndagsmiddag. Vi fick stek och kokt potatis och ärtor och Stellan och Pappa fick skära åt oss alla för vi hade så ont i handlederna av allt penslande. Sedan gick vi ned till oss och spelade monopol, Stellan och Pappa stannade kvar och såg på nyheterna. Det gick bra att spela monopol på tre personer också och vi saknade inte Stellan ett dugg.

48.

Pappa monterade upp teleskopet nere hos oss så att Stellan skulle slippa gå hela vägen upp till Storhuset hela tiden, och speciellt inte om natten. Det var rött som löven, fast med en metallisk glans och fyra små rattar för att

ljustera skärpan tror jag, höjden och för att låsa benen i en fast position. Han ställde in en speciell träplatta och slog ut tre hål med stämjärn som han stack ned benen i och kontrollerade att de viktigaste delarna av natthimlen gick att se utan att träden utanför kom i vägen. Ville man se en annan del behövde man bara skjuta plattan över golvet bort till andra väggen. Under träplattan låg en duk och trägolvet repades inte det minsta.

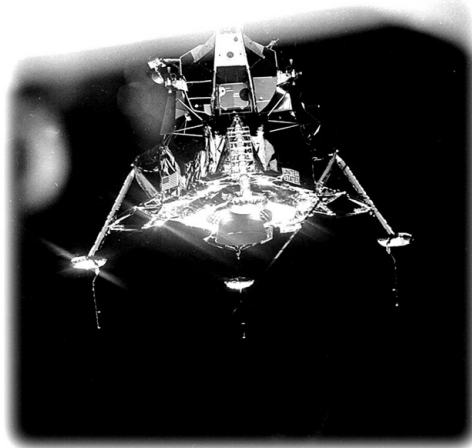
49.

Lasarettet var tomt och tyst på natten. Tomheten – i den låg njutningen som var nattsköterskans. Man kunde gå längs korridorerna och dra med handen utmed strukturtapeten så att det rasslade som när en pust av västan sliter tag i tusen torkade flugvingar. Det var alltid stjärnklart, molnen vågade sig aldrig in över sjukhusområdet nattetid, och när man såg ut genom fönstren såg man in i kosmos öga, varje planet plågsamt klar och tydlig, himlen var en sandstrand av små prickar eller en tappad kulpåse över ett mörkbetsat bord. Sandalerna smaskade mot golven, tysta ljud av gummikyssar mot kall sten. Man hade mössan i handen – det var var nattsköterskans privilegium; man gjorde som man ville, inga läkare eller översköterskor med strama citronätarminer och förmanande pekfingrar: lasaretsnatten tillhörde nattsköterskan, och med den patienterna. Lina var en av de som blommade upp under nattsköterskans natt. I ett öppet fönster rökte hon en filterlös Trots med 10mg tjära, 4mg nikotin och 100mg frihet utan att fundera över att någon kanske skulle kunna se henne. Hon hade mössan i fickan och håret utsläppt. Men bara då.

Dagtid bar hon sin egen mask, dagsköterskans, med alla tillbehören: den hårt snörpta munnen, tilltalet som var kort i tonen, nedlåtenheten och sättet att titta ned på sin omgivning med högt buret huvud som om hon hade haft en hög, stärkt skjortkrage som inte lät henne böja halsen utan bara snegla nedåt. Hon visade sig bara som dagsköterskan för oss, för henne var vi överläkarna och översköterskorna, det var vi som bannade och förmanade. Mot oss fanns inga andra vapen än våra egna, det höjda pekfingret och den barska rösten, kyligheten, osårbarheten. Vi var aldrig du med henne för hon lät oss aldrig komma dit. Glömde sig korta stunder, sänkte garden men kom på sig och höjde den igen. När natten kom och vi sov kanske hon blev nattsköterskan, men jag vet ärligt talat inte. Hon dolde nattsköterskans förmodligen mjuka och runda kropp under kläder som framhävde dagsköterskans spetsiga och hårda. Kanske att det bara blivit så, att det var en ond cirkel som hon inte kunde rubba. En dag vaknade hon upp hård och kall och trivdes med det. Även om natten? Jag kan bara

minnas att vi alltid var hennes patienter. Det var på oss hon sparkade på när hon sparkade nedåt.

50.

Det är dan det otroliga skall bli verklighet. Eller åtminstone nu i dagarna. Pappa har försvunnit, och bara jag vet varför. Bara jag vet att Pappa skall till den röda stjärnan nu, att det är riskabelt och att han offrar sig och att han kommer att klara sig. Det skall jag inte oroa mig över. Men det kan dröja innan han kommer tillbaka.

Han brukade ligga i sjukhussängen och förklara för mig att det skulle bli svårt att berätta för de andra och att det därför nog var bäst att det fick bli vår hemlighet.

Jag mindes anspänningen innan månlandningen. Det var samtidigt som jag beslutade mig för att älska Emanuel. Det var -69, en riktigt het jävla sommar, samma sommar som Pappa spände dörren efter båten och lät oss åka.

Vi satt där i soffan, uppkrupna och tittade på teven och hur den svarta skuggan av månlandaren närmade sig månytan och hur allt plötsligt upphörde att röra sig och vi förstod att nu stod den där på marken, månlandaren och allt som krävdes var att Pappa skulle ge luckan en nonchalant knuff, kliva nedför stegpinnarna och sätta sin fot på månen. Vi svettades, hela rummet luktade svett.

Jag drabbades av plötslig saknad. Underbara Pappa, jag ville se honom igen, saknade honom. Började nästan gråta. Började gråta. Nästan. Det var Pappas födelsedag och månlandningen samma dag och dagen innan hade jag legat med Emanuel och det var första gången för mig och Emanuel visade mig hur jag skulle göra, röra mig, röra honom. Jag ville återvända till då, en lycklig tid vid sidan om tiden i Danmark. Månlandaren skulle

kopplas loss från kapseln och sakta falla mot månen och landa mjukt med hjälp av bromsraketer. Vi satt i Barnens hus, nere hos oss, i väntan på att få se detta otroliga. Bilden var i svartvitt, men det var tevens fel, inte sändningens. Månlandningen skulle däremot sändas svartvitt, men det var mer på grund av tekniska begränsningar än något annat. Svartvita radiovågor gick snabbare. Varför visste jag inte.

Jag satt där och drack Linas honungsmjök och åt ostsmörgåsar.

Åh, att få sätta tänderna i någonting annat än kakor och tårta! Magen knorrar vid tanken på riktig mat. Att få göra ifrån sig geggan av kaksmet och tårtsmulor och grädde och fylla utrymmet i magsäcken med något som luktar och smakar nyttigt. I väntan på marslandningen. Skall det bli ikväll?

Om Lina bara ville göra sin honungsmjök! Om Stellan och Petter brer smörgåsar med pojktjocka ostskivor och stora smörklickar och vi sätter oss i soffan allesammans som vi gjorde förr. Om jag laddar videon med kasetten. Jag skall visa dem att det är Pappa om de inte tror mig. De kommer att känna igen honom. Sättet han vinkade till oss från båten som försvann i viken varje morgon. Sättet att kliva ned från båtdäcket ned på bryggan i sina seglarskor. Ett litet steg för Pappa men ett stort steg för oss små då. Pappa fick alltid lyfta ned oss. Hjälpa ned oss eviga tvåor. Jag vill visa dem att det är Pappa och ingen annan.

De placerade en flagga på månen. Den bar femtiotvå stjärnor, precis så många som man klart kunde observera med teleskopet från dess plats i Storhuset. Det var Pappa och Axel och Karl, karlarna från polisbåten. Axel stannade kvar i kapseln i omloppsbana och Pappa och Karl klev ned på månen för att göra sin plikt för mänskligheten. Bar ned instrument och monterade upp som när de kommit med teven till oss för många många år sedan. Det är samma teve som visade månlandningen som nu inte kommer att visa marslandningen som kanske blir i kväll.

Om Lina bara ville göra sin honungsmjök, pojkarna bre smörgåsar så laddar jag videon. Jag skall visa dem. Det kan bli som förr. Vi sitter i soffan och kurar, ser på teve, ofta sommarmatinéer och långfilmer. Nu månlandningen, som vi sett förr. Pappa skulle ha velat ha det så här. Det är hans film, det är hans minne.

— Efterord av Petter —

Det är så här jag har tänkt: det är svårt att komma ihåg ett helt liv, speciellt om man måste göra det under en och samma kväll. Också om det inte är ens eget liv, utan någon annans. Jaja, snarare ens eget liv genom någon annans. Du vet vad jag menar, du är ju rollspelare.

Så här: nedan listar jag några händelser som är viktiga för mig, som jag tyckte var fina eller har en speciell relation till. Det är inte säkert att de är speciella för dig, eller dig som Petter, eller hur? Men jag vill att du skriver ned stödord kring varje händelse – vilka texter hör till den och hur har du uppfattat dem? Du kan inte sitta och slå i det här häftet under pågående spel, det är bara ivägen. Ungefär som tärningar och regler, du förstår.

Men ännu hellre vill jag att du kompletterar min lista av viktiga händelser. Vad du fastnade för, eller sådant du minns som jag inte mindes när jag skrev ned allt. Jag kan ju knappast veta bäst, isåfall skulle ju ett huvud vara bättre än åtta, och det är inte fallet. Du skulle ju också kunna vara en exceptionellt dålig spelare, men jag tror inte det.

Alltså, sammanfatta det här häftet under de här rubrikerna och lägg till de rubriker (och sammanfattningar) som du saknar. De sidorna river vi av sedan och koncentrerar oss på just dem när vi spelar. Man kan kalla det en spårvagn, på samma sätt som det är en spårvagn att spelarna bestämmer händelseförloppet under spelets gång. Men det är ointressant. Vad som är intressant är hur du kombinerar dig med det här – det ser jag fram emot att få se. Jan och Tobias har förstås hjälpt mig med den här biten. Jag kan ingenting om sittande och stående spel (förklaras på nästa sida), om hur man lägger upp ett "arr" eller formulerar sig så att det går hem i rollspelssalongerna. Alltså, använd den här tiden till att tänka efter före. Tänk dig att nästan 50% av spelet bestäms nu, i förväg med grundval av vad du tänker och skriver nu, och gör det här *på allvar*. Pappa hade uppskattat det.

Återbesök i terminologiholken – *stående och sittande spel*

Inga spår efter Alex har flera nivåer av spel på samma scen samtidigt. En händelse kan utspela sig i ett minne eller i spelets verklighet. Spel kan också snabbt växla mellan dessa två lägen. Av olika anledningar använder vi någonting som kallas "sittande och stående spel". När man sitter befinner man sig i spelets verklighet och när man står befinner man sig i minnen, i drömmar, i återberättandet av faktiska skeenden etc. *Så småningom när spelets form för just er blir tillräckligt klar luckrar vi upp detta, men vi börjar med denna klara distinktion mellan sittande och stående spel.*

Vi kan ta ett exempel: Stellan, Lina, Petter och Rina sitter i soffan i Barnens hus på tomtens sjöside och talar. Detta representeras av spelande sittande på stolar. Stellan och Lina grälar om hur honungsmjölken kokades och tar sig så småningom upp i ett stående spel där Stellan och Lina är minnen och minnen av hur honungsmjölken kokades spelas ut. Men vems minne är det? Om det är Stellas minne (vilket man som spelare måste hålla reda på, vi kan tänka oss att Stellan reste sig först och därför styr) lägger Lina i tre skedar honung eftersom Stellan minns sötman väldigt starkt; Lina minns inte sötman utan sitt recept, en sked honung endast. Kanske tar Lina över scenen och visar Stellan hur det verkligen låg till (på ett plan är Stellan och Lina som fortfarande sitter i barnens hus och grälar scenens tilltänkta publik) – på något sätt som inte blandar bort korten för spelarna.

Kanske genom att Stellan får spela sin scen till slut och att Lina reser sig och styr, eller genom att Linaminnet inte betar sig i enlighet med hur (den sittande) Stellan önskar. Men det är inte slut här! *Petter och Rina som fortfarande sitter kan när som helst kalla tillbaka Stellan och/eller Lina till sittande spel genom att tilltala dem.* Plötsligt säger Petter, "Men Stellan, så var det väl inte!" varvid Stellan förväntas sätta sig ned och kommentera Petters utspel. Kanske växlar Petter och Stellan ett par ord och Stellan reser sig upp och fortsätter (kanske med Petters version införlivad), eller slutar Stellan med sitt stående spel, och så vidare. Lina påverkas förstås på samma sätt. Man kan också göra en poäng av att *inte* reagera på Petters input, vilket är samma sak som att ignorera någons tilltal. Oartigt men ibland nödvändigt.

Om andra roller: Det är inte meningen att du skall spela en annan roll än Rina. Man kan i och för sig tänka sig att du spelar någon av dina kusiner. Men ingen annan såvida inte situationen är väldigt exceptionell eller någon av spelledarna uppmanar dig att ta en annan roll. Den viktigaste insikten är att du inte spelar den rollen, utan någons (den styrandes i scenen) minne av rollen. T.ex. kan mjölkmannen spelas väldigt olika beroende på i vems minne man befinner sig. Det är enkelt, kraftfullt, och vi kommer att prata om detta innan vi börjar spela. Var inte rädda för att "göra fel" – rocka istället. Det kommer att gå precis hur bra som helst.

Allt gott,

Ian & Tobias

Pappas begravning

Jag vet inte hur länge till jag kan hålla tyst om hemligheten. Jag måste få prata med någon annan om det, annars blir jag tokig. Jag klarar inte sådant här. Det är så jobbigt att se Lina och Stellan och Petter och mammorna gråta. De måste få veta att det inte är som de tror, att Pappa inte är död. Han har bara måst resa. Han kommer kanske tillbaka. Han är i goda händer, övervakad av tusen tekniker och läkare. Man behöver inte oroa sig för hans hälsa. Sluta gråta kära ni, kusiner och syskon! Jag vill trösta dem, vill berätta, men vill samtidigt hålla mitt löfte till Pappa. Hur skall jag göra? Jag vill gå ut på tomten i regnet och ställa mig och stirra upp för att kanske få syn på rymdraketen. Om jag skriker till Pappa kanske han svarar. Du får inte försätta mig i sådana här situationer.

Petter och Rina

Hur ser en vanlig dag ut för Rina? De fasta rutinerna. Alla inrepeterade repliker. Trots eller översvallande kärlek. Ofta ytterligheter. Ibland alldeles klar och vill förstå hur hon är annars. Läser tidningen, fel nyheter förstör dagen. Blir så lätt deprimerad. Verkligheten och fantasin flyter ihop. Vad händer? Vad har hänt? Vad är minnen och är det verkligen Petter som sitter framför mig just nu? Hur är Rina en dålig dag?

Pappa får sjukdomsbeskedet & Pappa på lasarettet

Pappa fick beskedet – han var antagen, han fick åka. De samlade ihop nödvändiga pinaler i en kappsäck och Pappa åkte till sjukhuset för ytterligare tester och undersökningar. Sedan kom han tillbaka för en tid för att vila och ta det lugnt. Han invigde mig i hemligheten om Marsresorna och avkrävde mig ett tysthetslöfte. Jag var uppe hos honom varje dag sedan för att få höra mer om Mars, Pappa fick löpande rapporter. De kom i bruna fönsterkuvert från sjukhuset och innehöll topphemliga instruktioner.

Nattvak hos Pappa

Rina skulle vilja avslöja hemligheten – vill inte att de skall gråta. Lina är och hälsar på Pappa och har lovat att ta med ritningarna hem som Pappa skissade på precis innan han var tvungen att åka på de sista kontrollerna. Stellan och Petter är ovanligt tysta och bara väntar på Lina. Hoppas att hon inte har glömt ritningarna! Vill inte Stellan leka den där månlandning leken igen? Det vore ett roligt tidsfördriv, tycker han inte?

Stellan är Pappas favvo

Du låtsas vara Pappa. Pappa tyckte bäst om Stellan iallafall. Och då kunde det låta så här, eller på tusen andra sätt. Stellan var en Pappamagnet och attraherade Pappa så mycket att man aldrig fick så mycket Pappa när Stellan var i närheten. Du talar till en imagi- när Rina, Lina, Petter eller Stellan. Och Stellan är ju din favorit. För nu är du Pappa. Och då kan det låta så här.

Läkarutlåtande om Rina

Obs! Rina spelas av Lina.

Du är psykologen. Du vet allt om Rina, eller hur? Det har ju hon berättat för dig tidigare. Men hon verkar inte vara medveten om det. Hon verkar inte ens medveten om att hon är Rina. Hon är stressad och blockerar. Ta det lugnt, ta det varligt. Prata med hennes bror, visa att du inte är farlig. Du vill ju bara veta, vill vara säker på att hon är klar nu – det verkar inte så? Vill du inte komma tillbaka ut Rina? Då måste du göra som jag säger, förstår du.

Disko i Danmark

Det var den lyckligaste tiden i mitt liv, resorna när vi var fria, själva, vi upptäckte vårt eget Europa. Det var alltid ett sådant jävla ös! ÖS! Vi tog oss långt ut i förorten och sedan rusade vi in till stadskärnan, dansade och drack. Det var alltid ett sådant jävla tryck! Kväl- larna i Danmark som fick oss att överleva resten av den övervakade sommaren. Inte en Emanuel så långt ögat kunde nå, men fullt av vackra pojkar och flickor. Speciellt pojkar intresserade mig. Jag ville inte att Emanuel skulle bli min första.

Pappa och Paul Petersen

My Dad

He isn't much in the eyes of
the world
He'll never make history
No, he isn't much in the eyes
of the world
But he is the world to me

My dad, now here is a man
To me he is everything strong
No, he can't do wrong, my dad

My dad, now he understands
When I bring him troubles to
share
Oh, he's always there, my dad

When I was small I felt ten
feet tall
When I walked by his side
And everyone would say

"That's his son"

And my heart would burst
with pride

My dad, oh I love him so
And I only hope that some day

My own son will say

My dad... ..now here is a man

Pappas födelsedag

Varje år när Pappas födelsedag är till ända blir man litet vemodig. Det är jobbigt att den är över, och den blir aldrig riktigt som man hoppats – lika storslagen som man planerat. Det är först i efterhand när Pappa berättar om vad som hände efter att vi gått och lagt oss eller när vi var ute i köket och fixade som det hela blir sådär magiskt.

Jag drömmer om att smita från Pappas födelsedag och bara höra talas om det efteråt. Jag vill dra mig tillbaka till Barnens hus före de andra så att det blir mer av det fantastiska att få höra efteråt. Det är mig det är fel på, det är något med mina ögon som gör att verkligheten inte blir lika fantastisk när hon betraktar den som den blir när Pappa betraktar den. Om hon bara kunde se med Pappas ögon. Om hon bara vore litet mer som Pappa.

Höll farbror Anton tal? Var det bra? Tänkte väl det, det är något fel på mig, det är bara jag som inte märker.

Apollo i trädgården

När Stellan är här är det bäst att passa på att dela sin värld med någon som vet att uppskatta den. Man måste oftast tjata litet, men du vill att ni skall göra Apolloleken igen. Du vill visa Stellan den röda planeten – vad förvånad han skall bli när du passerar månen och siktar högre. Den här gången skall det bli lyckat – den här gången skall det bli en fantastisk dröm och ni skall drömma den tillsammans.

Kanske finns det liv på Mars?

Lina och Petter

Pappa varnade mig för henne det sista han gjorde. Jag och Stellan var fortfarande i omloppsbanan när hon gjorde sitt utspel mot Petter. Vi märkte ingenting. Det var hemma på jorden som det viktigaste slaget stod och jag missade det.

Rina går i sjön

Du låtsas att du är Petter. Hur upplevde Petter sin ”räddning” av Rina? Han var inte tvungen att rädda dig – han hade ett val, han visste att du ville dö. Han visste precis vad som pågick, visste precis hur han bäst kunde trampa på dig där du redan låg. Det var bara hans egoism som krävde att du skulle vara kvar här – alla skall lida lika mycket – inte någon kärlek eller medmänsklighet. Älskade han dig hade han låtit dig få som du ville. Precis som det inte finns någon anledning att spela i fem timmar bara för att passets längd är fem timmar måste man inte leva livet så länge det bara är möjligt. Det är inte kvantitet det kommer an på. Du ville sluta då.

Jul i Granhamn

Alla aktiviteterna med Pappa. Vi gick mellan öarna på isen trots att det var livsfarligt. Pilkade genom uppborrade hål. Hämtade julgran i skogen fast man kanske inte fick. Jag förfrös mig nästan och Pappa bar mig i famnen och värmdde mig genom att gnugga hela min kropp med sina tjocka vantar genom vinterkläderna. När vi kom hem lade jag mig i ett varmt bad och tinade upp. Sedan såg vi på teve resten av kvällen.

Pappa på band

Pappas röst hittar hit också. Du vet att Pappa spelar in, du har hittat bandet, du har lyssnat på hans olika inlägg, du vet vad han säger, du vill berätta. Alla de andra borde också få veta, du vill ha deras beröm, vill låpa i dig deras komplimanger.

Månlandningen

Jag ville inget hellre än att återuppleva de gamla tiderna. Det var ju trots allt tryggare då. Det var innan Reagan, innan Stjärnornas krig. Jag ville visa för dem att det var Pappa i kapseln. Det var sant. Han var precis en så stor hjälte som han hade sagt. Lina skulle göra honungsmjölk. Petter skulle sitta där och Stellan bredvid mig. Det skulle bli precis som förr i tiden.

När Armstrongs klassiska replik kom sade vi alla med: ”A small step for a man, a giant leap for mankind.”

My Dad

(Paul Petersen)

He isn't much in the eyes of the world
He'll never make history
No, he isn't much in the eyes of the world
But he is the world to me

My dad, now here is a man
To me he is everything strong
No, he can't do wrong, my dad

My dad, now he understands
When I bring him troubles to share
Oh, he's always there, my dad

When I was small I felt ten feet tall
When I walked by his side
And everyone would say "That's his son"
And my heart would burst with pride

My dad, oh I love him so
And I only hope that some day
My own son will say
My dad ... now here is a man